

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO (AÑO) VIII. — ŠTEVILKA (NUM.) 138

JULIJ (JULIO) 1939

Nekaj prizorov iz trgatve v Mendozi, ki se vsako leto začne z veliko svečanostjo, na kateri izvolijo tudi "kraljico trgatve".

(Odlomek iz potopisa "Po Argentini sem in tja")

Toda ljubitelj božje narave ne obupa tako kmalu. In tudi jaz nisem. Kar dalje sva lezla. Kjer ni šlo po dveh, je šlo pa po štirih. Le naprej, le više.

Pa se mi je nasmehnil od tamle droben rumen cvet. Naj bo že "kozja brada" ali "papeževa sveča" ali pa "kurje zdravje"... vsaj cvete, tako sem pomislil in ko sem pogledal točneje, sem malo dalje tja opazil tudi droben moder cvetek. A tam na levo je samevalo tudi redko grmičje z drobnim listjem... kot da je vrsje ali borovničje hotelo s svojo dobro voljo izpolniti vrzel in dati vsaj nekaj življenja tej tožni puščavi, tako mi je prišla misel. Pa ni vrsje in ne borovničje, pa tudi borovje ne, ker iglastega ni prav nič videti nikjer, temveč enako grmičje, kot sem ga videl po puščavi na potu do San Rafaela, nekatero bodeče drugo gladko... toda niti eno ni imelo veje, ki bi moglo služiti za palico... Ti ironija ti! Doma smo na vso silo preganjali leščevje, tukaj pa bi ga za potrebo sadili, če bi le hotelo rasti...

In tistole tamle, kaj je? sem pokazal lep bel cvet, ki je bil podoben liliji, le nekoliko rozasto nadahnjen.

To je pa cvet od kaktusa, mi je spremljevalec pojasnil.

Poglejte tamle, mi je pokazal in zares. Kar zavzel sem se. Cela greda tega cvetja, in kako čudovito polni cvetovi.

Počakajte, mi je naročil, ulomil si je malo vejico na grmiču in previdno segel z njo pod cvet in ga je utrgal.

Je treba previdno, mi je pojasnil, zakaj kaktus se zna braniti in grdo zbode.

Čudovit cvet je to. Čudno, kako žalostna prikazen je kaktus sam. A cvet njegov je tako bogat, da je malo cvetja, ki bi se z njim moglo meriti.

Tako sva korakala više in više.

Razgled. Kaj bi pravil. Na vse strani same razjedene gore drobečega se rdečega kamenja, ki so pomazane mestoma z bolj ali manj tennimi lisami. Sem pa tja kak grmiček, večinoma pa brez vsakega sledu zelenja. V osojnih bregovih še vidiš kak grmiček, na solnčni strani pa nič drugega kot gola groblja kamenja.

Pač. Tamle pa je le nekaj. V belini megla tone gorski velikan. Akonkagua je tam. Morda se nama pokaže za kak hip, toda ne verjanem veliko, je menil spremljevalec. In tamle spodaj, vidite!

Saj res. Sredi te gorske puščave, ki je neprimerno bolj žalostna kot Hribarica pod Triglavom, zeleni krasno polje in vabi zeleno drevje. Tam je Potrerillos. Edina zelenica v tej gorski skupini. Kakor rajski vrt je bilo videti tja notri v dolino. Više gori, kjer prične spet strmejši breg, je pa spet ista mrtva podoba. Torej v Potrerillos bi pa nemara le lahko lepo v senci molil brevir.

Svetogorska prireditev

se bo vršila 20. AVGUSTA, ob 3 uri pop., v dvorani

A Z C U E N A G A 1 5 8 (pri Pl. Once)

NA PROGRAMU: Igra v dveh dejanjih: Marija roma na Skalnico.
Plesni spev: "Sem deklica mlada vesela".
Slovenski film: "V kraljestvu Zlatoroga"
Film posnet na naši proslavi 400 letnice Sv. gore.
In še mnogo drugih izbranih točk s sodelovanjem
raznih slovenskih društev. — Igra naša godba.

VSTOPNICE: Za moške \$ 1.—; za ženske 50 cent.

(Oskrbite si vstopnice v predprodaji.)

DUHOVNO ŽIVLJENJE je mesečnik.

Uredništvo in uprava:

Pasaje Salala 60.

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 63-6832

Klički od 11—13 ure in po 7 uri zvečer.

Ob sredah in petkih popoldne ni doma.

Letna naročnina za Argentino 2 \$.

Za Jugosavijo 40 Din.

Za druge dežele 3 \$.

CERKVENI VESTNIK

2. julija: Maša na Paternalu za Marijo Skvarča.

9. julija: Maša na Avellanedi za Franciško Čermelj.

16. julija: Maša na Paternalu za Ivana Bratuša.

23. julija: Maša na Avellanedi za Karolino Budin.

30. julija: Maša na Paternalu za Ivana Wider.

Molitve vsako nedeljo pop. ob 4 uri na Paternalu Av. del Campo 1653.

SVETOGORSKE SLOVESNOSTI

se bodo nadaljevale po sedečem programu:

20. avgusta ob 3 uri velika prireditve v salonu "San José" v ulici Azeuenaga 158, s sodelovanjem raznih društev. Uprizori se več iger. Videli bomo na filmu tudi sami sebe, kako je bilo na naših slovesnostih ob 40. letnici na Paternalu in Avellanedi.

29. okt. V Novi Pompeji ob 3 uri pop. shod.

3 dec. bomo romali v Lujan, kamor ponese mo podoba svetogorske Kraljice.

PRVO SVETO OBHAJILO

Se bo vršilo 17. decembra. Prosim, da že sedaj priglasite otroke. Upišite jih v svojih župnijah, da se bodo tamkaj pri pravljali na prvo sveto Obhajilo. Tamkaj naj pristopijo k božji mizi s svojimi součenci 8. decembra. Ko bomo pa imeli mi tisti lepi praznik 17. decembra, se bodo pridružili s "segunda comunión" in doživeli veselje tudi med našo mladino.

Dekliški zbor. Vsem staršem, kateri bi mogli pošiljati svoje hčere, manjše in tudi večje, da bi se vadile za pevski nastop na veliki prireditvi 20. avgusta, naj se oglase. Vaje bodo ob sobotah in nedeljah popoldne v šli na Paternalu. Prijavite se pisмено ali ustmeno izseljenskemu duhovniku ali pa v šoli na Paternalu.

SVETOGORSKE PODOBICE

so prav ljubke. Zgoraj je podoba svetogorske Kraljice, spodaj pa pogled na Svetogoro z novo baziliko. Imamo jih s slovenskim in španskim besedilom. Prav ljubek spominček so in jih bodo veseli doma, če jim v pismu priložite katero, kakor tudi od tam semkaj radi kak tak spominček pošljejo.

Imamo jih veliko zalogo in se dobijo: Vselej ob priliki naše službe božje,

KULTURNA KRONIKA

Za predstavnika republike Čile v Jugoslaviji je bil imenovan Stevan Ivovič. Za atašeja pa Ivo Garafulovič-Dubravčič; ona v Čile rojena jugoslovanska sinova.

V Punta Arenas (Čile) je bila 9. aprila otvorjena jugoslovanska šola, katero vodi novodošli učitelj Andrej Kukolj.

11. junija. V Rosariju se je vršil občni zbor šolskega društva.

18. junija je bila proslava 400. letnice Svete Gore na Pa-

V bankah Germánico in Holandés, v šoli na Paternalu (Paz Soldán 4924). Na Avellanedi pri Utrošu, Dean Funes 287.

V Rosariju jih dobite pri šolskih sestrah, pri Čuku Jožetu (Paraguay 5471), pri Zigonu (Las Delicias) in pri Misleju (Laprida 5747).

V Córdobi pri Jazbecu (Colón 3100) in pri Geču (25 de Mayo 2610).

V Paraná jih imajo pri Persoglievih (Cervantes 347).

V Bahiji Blanki pri Ferletičevih (Alvarado).

V Lomi Negri jih ima štular.

V Mendozi v "Despensa Trieste" (San Martín 245).

V Montevideo pri g. Doktoriču.

Kdor jih vzame deset ali več so samo po 5 cent. Posamežne pa po 10 cent.

BIRMA V ROSARIJU

Pričakujem vsak dan odgovora od škofige. Vsekako že ni več daleč, zato prosim vse naše v Rosariju, da se na ta dogodek kar pridno pripravljate.

Krščeni so bili: Igor Hektor Sulčić v Floresu. — Marta Flora Kodrič na Paternalu.

Poročila sta se v Floresu Marija Marušič iz Opatjega sela in Ivan Planinec iz Šent Lovrenca na Dolenjskem.

Kdo ve kje živi Jakob Uršič iz Drežnice. L. 1931 in 1932 je bil v Bs. Airesu, potem ni več glasu od njega. Domači so zanj v skrbeh. Kdor bi vedel zanj naj nam sporoči.

KORISTNI NASLOVI

Poslanstvo kraljevine Jugoslavije za Argentino, Brasil, Uruguay in Paraguay: Charcas 1705, Bs. Aires, U. T. 44—6270.

Konzulat kraljevine Jugoslavije v Rosario: San Lorenzo 937, Rosario de Santa Fé. U. T. 22—012.

Izseljenski korespondent za Uruguay: Ituzaingó 1322, Montevideo, Uruguay.

Provincialat Slovenskih žolskih sester Rosario de Sta. Fé, calle Córdoba 1646, Telefon: 28—083.

Izseljenski duhovnik David Doktorič: Ituzaingó 1322, Montevideo, Uruguay. Telef. 87959.

Izseljenski duhovnik Kastelic Jože: Condarco 454. Telef. 63—2435.

Slovenska šola na Paternalu: Paz Soldán 4924, Buenos Aires.

Slovenski list, General Cesar Diaz 1657 Buenos Aires, Argentina, U. T. 59—3667. Zavetiščje Lipa, Villa Madero FCGBA

IZ UPRAVE

Iz Lome Negre in iz Bahije Blanke seru naročnino v redu prejel. Hvala. Prosim še rojake iz Córdobe, da bi poravnali naročnino, kar lahko opravite pri Jonkeju iz Río Ceballos in pri Jazbecu.

Tudi drugod so nekateri še na zaostanku. Prosim da pošljete na moj naslov v priporočenem pismu ali pa osebno izročite. Plačate lahko tudi g. Laknerju na Banki Germanico in g. Škrbcu na Banki Holandés in v šoli na Paz Soldán 4924.

Naročnina je za celo leto 2 pesa.

Pošlje se lahko tudi v poštinih znamkah po 5 in po 20 cent.

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUD

Avda. L. N. Alem 150

Buenos Aires

BENEFICIOS SIN IGUAL, PARA LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA:

Iº Departamento Yugooslavo

IIº Representante exclusivo en la América del Sud de

Caja Nacional

de Ahorro Postal - Belgrado

En Yugooslavia existe una gran institución bancaria: Caja Nacional de Ahorro Postal, y que por todas las operaciones que efectúa garante la Nación, por lo tanto es inquebrantable.

Envíe sus giros a Yugooslavia únicamente y por intermedio de su representante oficial.

CAJA DE AHORRO — GIROS — PASAJES POSTERESTANTE

Horario de 10 a 15, Sábados de 9 a 11 horas.

ternalu. — Istega dne popoldne se je vršila v Villa Devoto šolska prireditve tamkajšnje slovenske šole.

25. junija 400. letnica Svete Gore in obletnica slovenske službe božje na Avellanedi.

Na Dock Sudu postavitev temeljnega kamna jugoslovanskega doma.

V Córdobi zbor vseh Slovencev za ustanovitev skupnega društva.

Kako je bilo na 400 letnici Svete gore

Malo grozeče je bilo vreme ono jutro 18. junija. Kar hudo mi je bilo, ko sem videl zjutraj nagromadene oblake... Vreme je sicer še dobro viselo, toda za tiste, ki nikoli niso trdno odločeni za kako versko stvar in jim je vsaka malenkost dovolj, da svojo odsotnost opravičijo, zanje je bilo čisto dovolj, da so izostali.

Ob 9 uri in pol je že bilo precej ljudi. Lepo po malo so kapali. Prišel je dr. Berisso, s katerim je bilo dogovorjeno, da bo snemal ob tej slovesnosti tudi film, ki bo nam za spomin, pa tudi lepa stvar, ki jo bomo poslali v domovino, da bodo imeli tudi tam en spomin več na svoje v tujini.

V zakristiji je čakala podoba Marijina. Krasna podoba svetogorske kraljice, pravi umotvor. Slika na platno, delo sestre Alfonze. G. Ciril je dal sliki krasen okvir, ki podobi njeno krasoto še poviša in gospa Cotičeva je podobo ozaljšala s krasnim cvetjem, ki se beli med zelenimi kitami bršljana...

Ob napovedani uri se je sprevod razvrstil. Naše dobre sestre so vodile najprej belooblečene deklice z dičnimi košaricami cvetja, da ga bodo trosile Mariji na njenem slavnem sprevodu.

Za številno duhovščino, so nesle bele deklice Marijino podobo. Kar prevzelo je navzočo množico, ko se je prikazala prekrasna podoba Marijina. Sama svetogorska Marija v vsej resničnosti, kakor živa, bolj jasna, bolj mila kot na sami svetogorski podobi, se je nasmehnila, kakor da hoče podati njenim vernim malega Jezuščka, ki ga tako toplo drži v svojem naročju.

Med palmami po poti skozi razkošni park zavoda, v čigar kapeli se je naša slovesnost vršila, je stopala procesija naprej proti kapeli.

Peveci so čakali na koru. Spet se je zbral moški zbor, da zapoje ono prelepo mašo, pridružile so se mu tudi pevke. Kar kmalu je pridrobnela mala deca. Vse bele deklice, ki so usipale cvetje, da bo Marija med rožami stopala tja pred oltar. Nekaj nepopisno lepega je bil ta pogled.

Iz kora se je tedaj zllila svetogorska pesem.

Na oltarju je bil svetogorski kraljici že pripravljen prostor. Med svečami, ki so jih nosile bele deklice, je nadaljevala Marija svoj pohod. Tik pred njeno podobo je stopala duhovščina. Vodil je slovesnost izseljenški duhovnik kaplan Janez Hladnik. Ob njegovi strani dijakon in subdijakon in še en duhovnik.

Dijakon je postavil Marijino podobo na oltar, nakar jo je g. Hladnik blagoslovil.

Med tem se je cerkev kar čisto napolnila in začela se je sveta maša. Spet smo slišali moški zbor. Navzoči nenaši, tako gospodje duhovniki kakor tudi g. dr. Berisso, ki je snemal film, so bili nad petjem naravnost očarani. "Que coro más formidable", "Hay que felicitarlos"... take in počobne izjave je bilo slišati.

Po evangeliju je spregovoril g. Hladnik. Najprej je obrazložil smisel slovesnosti v španskem jeziku: Trikrat je Marijino svetogorsko svetišče vstalo iz nič, trikrat je Marija yzela v posest svetišče na Sveti gori, da bi od tam nad našim narodom vladala. Skozi štiri stoletja so romali polni upanja in se vračali polni tolažbe naši prednamci. Tudi v sedanji stiski, ko domovina toči trpeče solze nad premnogim trpljenjem, tudi danes se s prav tistim zaupanjem obračamo do nje in bo gotovo tudi sedaj naša prošnja materinsko sprejeta.

Nato je g. Hladnik nadaljeval po slovensko: Kdo ni doživel danes s polno dušo onega nepozabnega dogodka, ko smo romali na Sveto goro. Daleč in visoko gori je stalo Marijino svetišče. Trudne so bile noge, morda že ranjene. Marijino svetišče pa se je skrilo za brdom... Pa nismo zdvajali. Vedeli smo: Še tam naprej in spet

se bo Marijina cerkev pokazala in še korak naprej, pa lomo tam... O, kako polna je bila duša, ko je romarja prav iz bližine spet pozdravila Marija.

In mi tukaj! Ali nismo tudi romarji. Nekoč smo videli iz dalje, kam smo namenjeni. Tja gori na božjo goro vodi naša pot... Pa se je vrh gore skrnil. Mnogim je sploh omagala vera. Saj ni nič gori na vrhu, tako zdvajajo... In nekdo je celo predrzno zapisal "moder nasvet", da naj prepustimo vero vrabeem... Kako bridko zares. Trpinom, ki vam je življenje vsak dan sama bridkost, in ki mu more samo upanje na srečno večnost dati vrednost... tem trpinom sedaj uropati še tisto, kar je edina uteha: upanje na srečno večnost, ki nam jo kaže vera, ali ni to največji zločin!

Ne! Četudi se vrh, ki je našega zemeljskega romanja končni cilj, četudi se ta vrh za hip skrrije, četudi je človeku za hip nerazumljivo, kakšna so božja pota z nami ljudmi, nikar ne zdvajati, temveč pogumno naprej, kakor svetogorski romar, ki hiti na Sveto goro in ko se upehan nasloni na skalo, kjer je Marija počivala, se mu njegove moči obnove in spet lahko krepko stopa dalje.

Naj bo tako tudi nam in vsem, ki jih danes ni tukaj, tale podoba Marijina poroštvo, da nas čaka tam gori nad zvezdami počitek in polno veselje. Pred to podobo bomo pa tudi zaupno prosili in dočakali: kakor je Marijino svetogorsko svetišče vstalo iz razvalin, tako bo tudi naš narod spet doživel, da mu bo zasijal svetel dan, katerega nam slika svetogorske Kraljice oznanja.

Sledilo je nato darovanje. Kar ostrmeli so nekateri, ko jim je prišla v roke prekrasna podobica. Zgoraj svetogorska kraljica, spodaj pa sedanje svetogorsko svetišče. Podobice v treh barvah. Zelo drago delo. Kaj čuda, če so mnogi nato pohiteli, da so si jih preskrbeli nekaj več. Kako ljubeč spominček, da ga pošljejo domov svojem.

Med tem, ko se je slovesnost vršila, je bil pa tudi operater na delu.

**

Popoldne ob treh smo se že spet zbirali. To pot pa na Avalosu pri sveti Neži, da se pridružimo farni telovski procesiji. Spet je vreme strašilo. To pot je obetal še slabše.

Lepo v redu se je vršila procesija. Kmalu za Sv. Rešnjim Telesom se je zvrstila naša truma. Ni bila jako dolga. Dopoldne nas je bilo več kot 500. Popoldne pa kakih 400. A bili so večinoma drugi obrazi.

Ko se je procesija, katero je vodil škof iz Čile dr. Ramón Harrison, vrnila nazaj na cerkveno dvorišče in se zaključila, je prevzel besedo g. Kastelic, ki je po špansko opozoril zbrane vernike na pomen kongresov Kristusa Kralja, kakoršen se letos v Ljubljani vrši.

Na častnem mestu pred oltarjem je bila okrašena podoba svetogorske Kraljice, katero smo potem v sprevodu naših ljudi ponesli v cerkev in tamkaj zapeli litanije Matere božje. Po končanih litanijah smo pa molili posebno molitev k svetogorski Kraljici in se njej tudi posvetili.

Vsi zbrani, in bila je cerkev svete Neže prav do kraja polna naših ljudi, bilo je torej kakih 300 oseb, so bili do solz ganjeni, ko smo izgovarjali molitev svetogorski Mariji.

Res da nismo mogli z našimi brati in sestrami ta dan poromati k Marijinemu svetišču na Sveto goro, pa smo bili tukaj osrečeni, ker smo videli njen mili obraz.

Ko bomo 20. avgusta imeli veliko prireditev, tedaj bodo pa oživel pred nami prizori te lepe nedelje in bomo videli v filmu kako je bilo lepo.

PO ARGENTINI SEM TER TJA

Kmalu smo zavili v ozko sotesko, ki se je pa spet razširila, da je dala dovolj prostora cesti in železnici in tudi skupini hiš, ki so brez življenja razpadale nad strugo. Da je bil prvotni načrt, tamkaj zgraditi elektrarno. Pa je podjetje prišlo v neko pravdo radi pravice in je pravdo zgubilo in seveda tudi ves denar, ki je bil že vložen v priprave, sem zvedel.

Glejte tamle, mi je pokazal fant.

Nad penasto strugo je stala precejšnja zgradba. Tri ogromne cevi drže navpično v strugo in poganjajo turbine največje argentinske elektrarne na vodno silo. Skozi 4 km dolg tunnel vsekan skozi goro prihaja voda. Skoro pol vse vodne množine, ki jo ima reka v normalnem stanju gre na turbine. Od tam je speljana električna sila v mesto Mendoza.

Tukaj je hotel, tako so mi pokazali zgradbo, ki se ji je videla komaj streha, ker stoji pod cesto nad reko. V hotelu so topliške naprave. Marsikateri revmatični bolnik je vesele hitel domov po nekaj dneh bivanja v tem hotelu. Po izpovedih tistih, katerih so sami iskali tam zdravja, morem trditi, da so te toplice proti revmatizmu najrazličnejših vrst izredno izdatne.

No cilju smo bili. Kam pa sedaj?

S fantom, ki mi je prav zgovorno delal družbo že v omnibusu, sva se dogovorila, da pride ob 11 uri in bova potem skupno pohitela v planine, katere on prav dobro pozna.

In sedaj?

Najprej bom pogledal za našimi rojaki. Saj mi je bilo povedano, da delajo nekateri v Cacheuti. Toda, kam naj grem.

Najprej se je treba orijentirati.

Tamle je most čez reko. Toda, kakšen pa je? Ves v mreži in ziblje se. S te strani teče vanj železniški tir, a tamle... Da, most je bil porušen in sedaj je zasilen prehod napet na jeklene vrvi...

Globoko doli v strugi, morda 50 m se peni umazana voda. Čudno. Le kako bi mogla ta vodica tako silno narasti, da je porušila most? Tudi inženirji, ki so most gradili niso mislili, da je kaj takega mogoče. Pa se je zgodilo pred 5 leti, bilo je koncem januarja, torej v dneh, ko se sneg najbolj topi v planinah, je odmrznila tudi gora. Nihče niti slutil ni, kaj vse se skriva visoko gori v Andih, kamor nikoli ne stopi človeška noga. Bile so nakopičene silne mase vode in ko je led popustil, se je tudi jez utrgal in med silnim hrumom se je vdrla voda v dolino. Ob pol noči je kar v hipu pridrvel val, ki je pometel vse, kar je dosegel. K srči ni imel posebno mnogo takega na potu. Zginile so vse kočice, pretrgal se je most, železniškega tira je voda odnesla ponekod v dolžini nekaj kilometrov. Tudi v zgradbo hotela v Cacheuti so se zapodili valovi in del hotela odnesli, oni del, ki je stal nižje v strugi.

Bila je nepopisna panika, tako mi je pravil natak. Ljudje so kar mrli groze. Jaz sem bil tu zgoraj. In kar zamajala se je hiša in tedaj je nekaj zahreščalo. Mislili smo, da je sodnji dan... Minila je ena ura groze in spet je hrum ponehal in tedaj smo ugotovili, da nam je povodenj odnesla del hiše... tule pogledjte: doli je stala pralnica; sedaj leži še nekaj zarjavelega železja in del cevi, po kateri se je dovajala voda.

Za mene seveda taka elementarna katastrofa ni nič novega, ker sem že videl razdejanje, ki ga je napravila Sora po Žireh, ki ga je doživela Idrija in Polhov Gradec. Pa tudi za Cacheut ni to najbrže zadnji dogodek te vrste. Saj so že dognali, da leži visoko v gorah še eno

jezero, ki je pa mnogo večje, kot je bilo ono, in ki ga baje tudi čaka to, da se bo nekega dne zlilo. Pravijo pa, da delajo načrte, kako njegovo vodno maso tako izrabiti, da bo zalila žejno polje in ne pcdirala in rušila. Nameravajo nampeč izrabiti tisto vodo, kot pomožni rezervoar, da bo rečna voda ostala vedno na približno enakomerni višini, s čemer bi bilo namakanje enakomerno na vseh straneh...

To sem sedaj že videl. Torej sedaj pa naprej. Kje je kak naš rojak?

Videl sem skupino delavcev na delu pod mostom. Kar do kapataza sem stopil in povprašal, če ima med delavci kakega Jugoslovana.

Seveda so. Samo ne vem, če jih je sedaj kaj tukaj. Počakajte, da pogledam...

Med tem pa me je pozdravil fant, ki je prišel za mano čez most.

Kako, torej ste Slovenec?

Da, Horvatič Anton sem. Doma pa blizu Postojne. Saj sem že v Mendози zvedel, da ste tukaj in da pridete tudi v Cacheuto. V omnibusu sva se skupaj vozila, toda jaz sem bil čisto zad, vi pa spredaj in tako nisva mogla priti nič v stik.

Lahko si mislite, da sem ga bil vesel tega Toneta, ki mi je potem delal družbo, da sva poiskala še druge. Pa sva dobila še samo Lapajneto in dva Dalmatinca. Dovolj za to, da smo se naslikali za spomin.

Ko sem malo pojedel, je prišel moj spremljevalec da greva na 'gorsko turo'.

NA PLANINE, NA PLANINE...

Vedno mi je bilo v veliko veselje, kadar sem imel priliko stopiti na kako goro. V petkovskem zvoniku sem prečepel včasih cele ure, ker so se kak dan čudovito videle gore in doline, gozdovi in polja. Tja čez Hrušico do Javornika, mimo Nanosa doli na Reško goro (Notranjski snežnik), tja v Porezen, Ratitovec, Krn, Črno prst, prav do Triglava in tudi do Kuma je bilo videti...

Kako ne bi potem z veseljem hitel na Vrh k sv. Trem kraljem, od koder se vidi tudi cerkniško jezero... In tako sem bil vedno navdušen, kadar je bilo vprašanje takega izleta, pa bodi na Šmarno goro ali k Svetemu Joštu, ali na Kum ali na Gorjance, ali pa tudi na Stol ali Kepo li na sam Triglav...

Torej oni dan pa spet. Po dolgih treh letih, bom imel priliko, da pohitim na gore.

Talar sem pustil kar v restavraciji. Rojak Tone mi je posodil svoj suknjič, in še nekaj hrušk nama je dal na pot.

Zares, vidi se ti, da si z naših krajev, ker poznaš vrednost sadja, tako sem mu moral hvaležno priznati. Jaz sam nato nisem nič pomislil... Pa saj mi tudi to ni prišlo v glavo, da bi bilo dobro poiskati kako palico... Vsaka šola nekaj stane!

Kmalu sva začela lesti v breg. Toda,

"Kje so tiste stezice, ki so včasih bile, zdaj pa raste grmovje in..."

Pač mi je prišla misel na lepe stezice, po katerih se začenjajo navadno planinska pota po Sloveniji... pa me je razočarala tudi pesmica, zakaj vesel bi bil vsaj "grmovja in zelene trave"... Nič ni bilo vsega tistega. Zastonj sem gledal, kje bi si vrezal palico...

Tamle žalostno čemi v groblji kaktus, tamle spet drugi in dalje tam jih je spet na kupu in tamle so spet drugačni... Toda vse skupaj je najbolj podobno grob-

lji... pa ko bi bila vsaj toliko pestra ta groblja kot tista doma, kamor smo nosili razbito posodo, kjer so eveli divji nageljčki izza mahovitih skal...

Kmalu mi je bilo jasno, zakaj so samo kozje steze, ali bolje, da niti teh ni. Saj tudi kože ni bilo videti nikjer nobene, steza pa je bila tam kjer si hotel ravno iti dalje, če si mogel.

Tak je bil prvi vtis, Zadosten je, da človek razume, zakaj tukaj nihče ne hodi v planine.

Več kot dve uri že sva stopala v goro. Dostikrat je bilo težko najti pot dalje, toda prav velika pečina nama ni nikdar zaprla pota.

Tukaj sva, je ugotovil spremljevalec. Zares. Sedaj je na vse strani navzdol. Dolí v dolini so se belile v popoldanskem soncu redke hiše topliške Cacheute, gori na zaopdu je vabila zelenica Potrerillos, po strugi reke Mendoze je nesel pogled tja v planoto, ki ne kaže drugega kot mrke robove svojih sploščenih grebenov, in zastonj iščeš sledov zelene narave, lepih vasi, belih hiš, rdečih cerkvič na holmih...

Na levi in desni te uklepajo rdeče gore; prav na zapadu gori pa se skriva za megami mogočna Akonkagua. Žal mi je bilo, da se mi ni hotela pokazati... Pa, saj pravijo, da je le malo takih, katerim iskaže to čast, da se pred njimi odkrije...

Sedla sva in pojedla prav s slastjo hruške. Saj najina pot je dosegla sedaj svoj višek.

Škoda, je menil fant, da nisva našla nobene "tune". To je sad tistega kaktusa, čigar cvetje sem toliko občudoval.

Morda pa le dobim kaj, je menil fant pa se je naveličal kmalu iskanja. Malo sva še poseđela, dovolj za to, da sem ugotovil, da mi je ta dosti kratka pot čisto predebala podplate...

Ko sva se dvignila, da se vrneva, se je fant kar začudil: "Poglejte no! Prav tukajle za vašim hrbtom sem našel, kar sem preje toliko iskal".

In res mi je prinesel nek sad.

Tole je "tuna"!

Nekaka velika jagoda, ki pa se oblikuje na nekak tak način kot figa, belkasto rumena, je sedela na kaktusu, kjer so drugi imeli cvet.

Zares, kot da mi je sam angel božji prinesel tja tisti sad, da bom imel vsaj to zadoščenje, ker Akonkagua me je prevarala. Sicer ni treba misliti, da je tista "tuna" kaj posebno dobrega. Najine hruške so bile veliko boljše, toda ta zavest, da sva jo dobila in celo prav tedaj, ko sva že vsako misel na to opustila, to je bilo tisto, kar mi je dalo zadoščenje.

Akonkagui sem še rekel: sram te bodi! pa sva se obrnila nazaj v dolino. In čudno, kako zelo si je Akonkagua vzela moje besede "k srcu".

AKONKAGUA PROSI ODPUŠČANJA...

Pot nazaj je bila brez palice seveda še bolj neprijetna. Kakšni so bili podplati, to ni da bi pravil. Pa da

Pogled na Akonkagua s poti iz Puente del Inca proti jezeru Los Horcones.

so le noge ostale cele. Kaktusi so seveda tudi celo pot skrbeli za to, da so me opozarjali nase. Imajo prav dolge bodice in tudi močne tako da najdejo pot celo skozi usnje in raztrgan podplat.

Ko sem se malo oddahnil in okrepečal, sem odrinil spet nazaj v Mendozo. V omnibusu mi je delal družbo nek Štajere iz Gradeca, ki je celo par slovenskih besed umel. Bil je par dni v Cacheuti, kamor gre vsako leto preganjati revmatizem. Marsikaj zanimivega mi je vedel povedati in kar hitro smo bili nazaj, le da me je na povratku vse bolj premetavalo, ker sem dobil sedež prav na zadnjem koncu.

Zvečer sem še stopil k rojakom v "Despensa Trieste", kjer so se zbrali še tudi nekateri drugi naši.

Seveda je bila njihova in moja želja, da se kmalu spet vidimo. Toda daleč je Mendoza...

"Sicer pa slovenskega duhovnika tako imate tukaj. Kar v Den Bosco stopite, to je na calle Córdoba določno svetoval po tem, ko sem ugotovil, da je g. rav-217 in vprašajte za g. ravnatelja", tako sem jim lahko natelj Peter Serdoč res slovenske matere sin in da slovensko še precej dobro govori.

Poslovili smo se. Spat sem šel v "Don Bosco".

Drugo jutro ob 8 uri sem pa že spet sedel na vlaku. To pot je bil "cuyano", ki je za dve uri urnejši kot "internacional" s katerim sem prišel v Mendozo.

Kmalu smo bili v zaletu. Grmelo je dalje. Skozi vinograde v Maipú in dalje proti San Luisu, kjer pelje skozi vlak "cuyano".

Še enkrat sem si zaželel pogleda na gorske veličane. Morda, tako mi je bilo v želji, bom pa le videl Akonkagua, drugo najvišjo goro na svetu in najvišjo goro v Ameriki. Saj ima 7130 m nadmorske višine, skoro za tri slovenske Triglave.

Zares. Kar prevzelo me je. Že smo se toliko odmaknili, da so pogledale daljne gore čez bližnja predgorja. V prečudoviti zračni sinjini je mogočno kraljevala bela gorska gmota, ki je vsak čas bolj rastla čez ostale gore. Kakor da me prosi odpuščanja Akonkagua, tako se mi je videlo, in mislim da je pač malo komu dano, da se mu Andi pokažejo tako prelestni, kot sem jih mogel videti jaz. Zadaž za Akonkagua so bile še druge gorske veličine, na jugu vlada Tupungato, ki je le 300 m nižji. Nevtegoma je drvel vlak, planine so pa še vedno kraljevale.

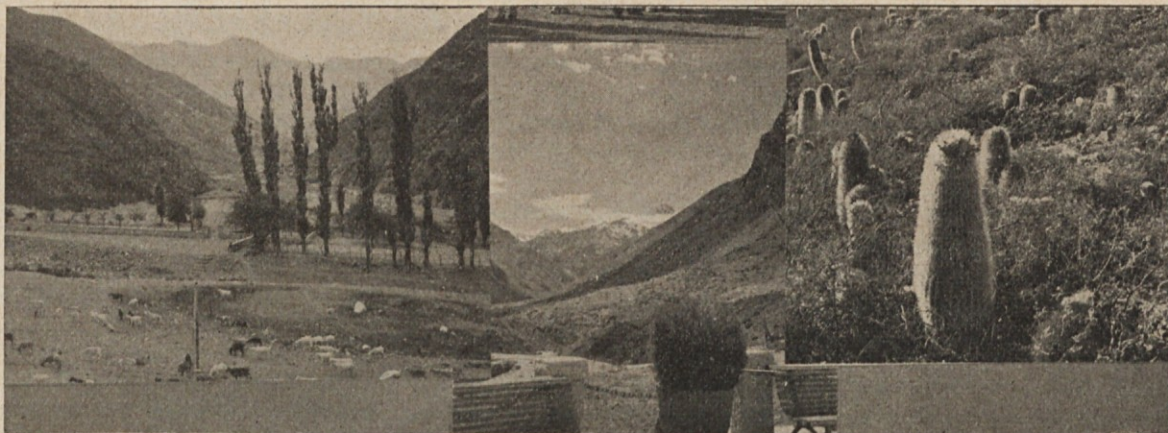
- SKOZI SAN LUIS V JUNIN

Mendoza, dežela sladkega vina, sočnih sliv, izbornih breskev in medenih hrušk... in gorskih velikanov, je bila za mano. Utonila je Akonkagua v meglenem obzorju, vlak pa je drvel dalje svojo pot. Spet nas je objela puščava, v kateri žalostno čemi redko grmičje. Sredi puščave zazeleni spet kako naselje. Med drevjem, ki je kaj skromno, se vidijo siromašne kočice zgetene iz blata, in potem nekaj njivic. Gori na severu se spet začno kazati gore. Tam je San Luis.

Mesto je bilo ustanovljeno 1598 in je glavno mesto istoimenske provincije, ki je pa med najrevnejšimi. Do Buenos Airesa je 800 km. Štejejo 30.000 prebivalcev. Šele zadnja leta je mesto začelo napredovati in ima v svoji bližini dve zanimivosti.

Prvo so prijazne gore. Bolj nizka brda, ki pa imajo mnogo naravnih lepot in nudijo prav lepe izlete. V hribovitem delu je tudi podnebje čisto različno in ugodno za poljedelstvo in sadje, ker je mnogo več dežja. Južni del province je pa sama žalostna puščava, ki ne služi za nobeno koristno rabo. Pač pa leži tam slano jezero, druga zanimivost dežele, iz katerega pridobivajo velike množine soli. Vlak se ogne precej daleč, pa vendar ne toliko, da bi jezera ne bilo mogoče videti. Tam na

1700 m visoko v Andih leži zelena Uspallata. Sredi same puščave dolina, polna zelenja, kjer se pasejo črede. — Srednja slika je pogled na Akonkaguo. Na desni pa slika planinske flore. Med bornim grmičjem ogromni kakti.

obzoru se je vlekla svetla lisa. Železnica FCP je speljana tako, da nekateri vlaki gredo na jugu, drugi pa na severu jezera. Vlak "Cuyano", ki teče skozi mesto San Luis, pusti jezero na jugu. Dolgi sta pa obe progi precej enako.

Od kod pa imajo kaj vode, to tudi zanima.

Tudi San Luis ima velike namakalne naprave. To je na severu. V nižinah pa zajemajo vodo iz zemeljske globine. V kraju Balde so morali vrtati 1000 m globoko, da so prišli do zadostne množine vode.

Razvoj te dežele se je pričel šele sedaj, ko so stekle tudi nekatere ceste in železnice.

Iz San Luisa dalje se poganja vlak skozi grde meline, ki so ustaljene siipne (médanos). V Villa Mercedes so mnogi potniki izstopili. Tam je odcep na Córdoba. Od tam dalje pa je dežela spet sama ravnina, ki polagoma spet začne oživljati in onstran Rufina smo bili spet sredi zelenega polja, ki je očitno pred nekaj urami doživelo obilen dež. Saj je bilo na vseh krajih še videti zastalo vodo.

Ob 7 uri zvečer smo se ustavili v Juninu v provinciji Buenos Aires. To povdarim zato, ker je Juninov več. Eden je v Mendoza, eden je v Neuquenu, kjer deluje naš rojak Ludvik Pernišek.

Junin je pomembno industrijsko središče. Tam ima svoje delavnice FCP in je tam zaposlenih kakih 7000 obiskati. Med naročniki Duhovnega Življenja sem tudi

Tudi Slovencev je nekaj tam. Zato sem jih hotel obiskati. Med naročniki Durovnega Življenja sem tudi našel dva naslova. Zato sem pisal Furlanovim, da se tudi v Junin pokažem. Dobil sem tudi odgovor, da me prav z veseljem pričakujejo.

Pozorno sem pogledal, če bo videti kje kak naš obraz. No, vseeno prav, tako sem se odločil, ko nisem ničesar podobnega opazil. Bom pa pogledal, kje stoji "Hotel Pacífico". Tam je nekaj slovenskega v hiši. Menda gospa.

Ko sem se tako ogledoval, kam naj krenem, je zastavil pred mano kolo mož z malim fantkom in kar po slovensko me je pozdravil. Bil je g. Furlan.

Dobrodošli! Pa oprostite, da sem malo pozen. Čakal sem na kolektivo, toda ni ga bilo. Potem mi ni kazalo drugega kot sestri na kolo. Sedaj pa kar z mano. Greva najprej na hotel.

Krenila sva tja. Pa že nama je prišla nasproti gospa. Zares prava Slovenka. Omožena je pa tudi z Goričanom, ki je pa Furlan po rodu, a nekaj zna tudi slovenskega. Priimek pa je čisto naš. Saj se pišejo Jakin. Kmalu sem vedel tudi to, da ima gospa tukaj še 4 sestre in enega brata. Dve sestri živita tudi v Juninu, dve sestri in brat pa v Vicente Lopez. Doma so pa iz Renč, če sem si prav zapomnil.

Nadvse ljubeznjivo so me sprejeli. Kar takoj sem imel sobo, da se preoblečem in je bilo seveda takoj poskrbljeno tudi za pokrepčilo.

Sedli smo v prijetni vrtni lopi in se pomenili malo po slovensko, malo po špansko. Gospa ima na Buenos Aires prav mnogo spominov. Saj je bila tedaj v mestu, ko se je slovenska služba božja pričela in je bila med najbolj vnetimi obiskovalci, Tudi v Juninu je njena družina ostala na potu naših očetov. Saj je gospa sama celo predsednica župne "Doctrina cristiana", oba sinova in hčer so pa tudi člani katoliške akcije.

Pridružil se nam je še nov gost. "Tudi nekdanji Austriaco", so ga predstavili.

Mož je Madjar in sicer tehnik, ki ga je poslala Budimpešta kot strokovnjaka za motorne vlake. Na progah FCP že teče veliko motornih vlakov, ki so vsi kupljeni v Budimpešti. Tri železnice imajo vsaka po dva taka strokovnjaka v Argentini.

Dan je hitel h koncu.

Večerjali bomo pa pri nas je menil g. Franc, spali pa kjer vam je bolj prav.

Da, le pridite nazaj k nam. Postelja vas čaka, je menila gospa Jakinova.

Sedaj je pa treba urediti za mašo jutri. Ali bi me spremili v župnijo.

Seveda. In kar takoj smo sedli v taksi.

Po lepih ulicah, smo zdrčali, mimo lepega parka. Mesto je čisto moderno. Ustavili smo pred mogočno cerkvijo.

Župnika imamo pa zelo dobrega, sta menili gospa in hčerka. In to se tudi pozna. Preje je bilo menda strašno nasprotje do duhovnikov. Delavci v železniških delavnicah so bili vse polni mržnje. Sedaj je pa že tudi med njimi mnogo članov katoliške akcije in se v vsem pozna, da so uvideli, da vera in cerkev delavcu nista nasprotna, temveč da mu le pomagata in vsem dobrega.

Ljubeznjivo me je sprejel župnik.

Zares lepo od vas, tako je menil, da se pozanimajte tudi za svoje kristjane tukaj. Pa jih moram pohvaliti. Tukajle gospa Catalina in njena družina so med prvimi pri vsaki dobri stvari.

Za mašo smo se dogovorili: ob pol osmih.

Poslovali smo se in stopili do Furlanovih. Ta zmeda, kajne: Eden je Furlan, pa se Jakin piše; drugi je Vipavec, pa se Furlan piše. Torej do Vipavcev, ki se Furlan pišejo, nas je vodil gospodar Franc, na svoj dom. Tam pa so nas čakali še nekateri drugi rojaki, ali bolj rojakinje. To sta bili obe sestri gospe Jakin in pa hišna gospodinja.

Pa tudi večerja nas je čakala in smo kar sedli lepo za mizo in pokramljali o tem in onem.

Prijazen dom so si ustvarili Furlanovi. Mož je za-

SLOVENSKI ROMARJI PRI PAPEŽU

473 Slovencev je poromalo 22. maja, da se poklonijo sv. očetu Piju XII. 24. maja so bili sprejeti v skupni avdijenci. Avdijenca je bila ob 10 dopoldne v dvorani nad aulo cerkve sv. Petra, odkoder deli papež blagoslov "mestu in svetu" ob posebnih svečanostih. Avdijenca je bila skupna z drugimi romarji; zlasti so bili zastopani novoporočenci. Slovenci so zavzeli prostor spredaj pred papeževim sedežem na obeh straneh sedeža. V prvi vrsti so bile narodne noše in kroji naših fantovskih in dekljskih odsekov. Oboje je pri tujeih vzbujalo veliko zanimanje. Med čakanjem Slovenci seveda niso mogli molčati in so zapeli par Marijnih pesmi.

Pij XII. je izpregovoril najprej v pozdrav novoporočencem. Poudaril je pomen družine in pomen vzgoje v družini. Na to je nadaljeval v veliko presenečenje vseh navzočih z besedami:

"Hvaljen Jezus! Dragi moji Slovenci." Po teh slovenskih besedah je dalje v italijanščini izrazil svoje veselje, da more pozdraviti škofa ljubljanske škofije in zastopstvo slovenskih katoliških organizacij. Pohvalil je slovenske verske in kulturne organizacije. V lepih besedah je orisal pomen vere za kulturo. Ob koncu je podčrtal, da je hrbtenica verski kulturi verska zavednost in zvestoba do Cerkve. Pozval je navzoče, naj bodo dobri Slovenci in zvesti državljanji svoji domovini. Kon-

Prizor ob 400 letnici.

čal je s slovensko besedo: "Živeli Slovenci."

Ko je sveti oče odhajal so ga obsuli najprej Slovenci in mu poljubljali roke. Nato so pritisnili drugi in njegov odhod iz dvorane se je zakasnil skoro pol ure.

Po skupni avdijenci je bil v posebni avdijenci škof dr. Gregorij Rožman, katerega je sv. oče prosil, naj izreče slovenskim romarjem njegovo zahvalo. Ob tej priliki se je sv. oče podrobno informiral o organizacijah, ki so nastopile v krajih. Zanimal se je tudi za narodne noše.

poslen pri "Unión telefónica". Sitno delo, ki ne dovoli nikoli gotovega počitka, ker je vedno kje blizu ali tudi daleč, kak popravek. Kadar je pa nevihta, takrat je joj. Vsa prometna sredstva odpovedo, razen vlaka, pa je treba kdo ve kako daleč ven v deželo.

Za jutri imam prost dan, da bova lahko kam stopila, če kaj vmes ne pride, tako je razložil Franc. Prav nič nismo mislili, da bo tisti "če" drugi dan napravil veliko zmedo.

Sedli smo k večerji in tako uganili marsikatero. Spomnili smo se marsikoga, ki je že tudi v Juninu poskusil srečo.

Lani ste našli v Bahiji Blanki Novakove. Oni so svoj čas tudi živeli tukaj. Jaz sem njihovi Zvonki celo botra, je povedala Jakinova gospa.

Saj je bila lani celo fotografirana v naši reviji. Zato pa pravim. Saj sem tudi jaz videla sliko.

In še koliko drugih je že bilo tukaj. Pa v tovarni delo ni kaj prida. Drugače je pa težko kaj dobiti. Nas ni dosti več Slovencev tukaj kot ti, kar nas vidite, tako so ugotovili. Tukaj so še Špacapanovi.

Nje bom obiskal pa jutri, tako sem imel načrt za naslednji dan. Pa za spomin bi tudi rad kaj odnesel iz Junina, sem pripomnil in pripravil fotoaparata.

Pa... ni da bi človek prodajal medvedovo kožo, predno jo ima. Moji načrti so šli v nič...

Pa ne morda tisti večer. Saj smo čisto lepo večerjali in tudi fotografiral sem. Tako je blisknilo, da je bilo joj... slike pa le ne bo nihče nikoli videl. Pač zato ne, ker je ni... Smola. No pa na Junin in na dobre rojake tam ne bom zato pozabil. Saj sem prav prijeten večer preživel pri njih.

Pa tudi drugi dan bo lahko ostal v spominu.

Malo na nevihto se je držalo, ko smo vstali.

Odpravili smo se v cerkev. Med tem, ko smo se tam zadržali, je pa zunaj zavrelo. Blisk, tresk... kdo bi mislil, da imajo tudi nad Juninom toliko elektrike nagromadene. Pa ne le za luč in grom je je bilo..., tresk... in se je sesula v oknu šipa in še druga in tretja... Toča je bila. Pa kakšna. Nisem je še svoj živ dan videl. Kakor cestni kamen, kamor je padla taka kepa, je seve-

da nemilo zdrobila, če je kaj takega dosegla. K sreči je bila bolj redka.

Zatem se je pa vlila ploha, ki pa ni bila nič redka...

Ko smo stopili spet na cesto, je pripomnila gospa Jakinova: Danes boste pa kar pri nas ostali. Če mislite dalje z omnibusom v Pergamino, kot je bilo snoči govorjeno, ne bo nič. Ta dež je že ustavil vse omnibuse po tisti cesti, ki je neprehodna.

Vzeli smo taksi, da gremo na zajtrk. Prišli smo do ulice Chile, kjer žive Furlanovi. Ulica je bila drveča reka. Ustavili smo se na tej strani pri sestri Jakinove gospe, da zajtrkujemo in izdelamo načrt, kako rešiti položaj.

V takem slučaju je pa mlekarški konj več vreden, kot pa kraljev avtomobil. In kar na mlekarški voz se je France naložil in tako prebrodil preplavljeno ulico, da mi prinese kuferček, ki je otal na oni strani pri Furlanovih.

Kar urno je bilo treba ganiti. Edini izhod iz položaja je bil ta, da odpotujem v Pergamino z vlakom, na katerega se je pa že mudilo. In še kaka sreča je bila, da je prav tisti dan vlak odhajal 10 minut pred deseto, ker druge dneve edini vlak vozi ob 7 uri zjutraj. In še tisti nima nič prometa, ker potuje vse z omnibusi, ki so ceneje in teko vsako uro. Kadar je dež, takrat pa le železen konj vzdrži.

Komaj je France spet dobil drugega mlekarja, da je prinesel kovček, a ob enem tudi novico, da je šel po vodi tudi njegov dovoljeni dopust. Nevihta je razdeljala mnoge telefonske zveze in ga sedaj nujno kličejo na delo.

Tudi do Špacapanovih je bilo nemogoče, ker ulica je bila še vedno cel hudournik, čas je pa tudi bežal in če zamudim vlak, potem je nemogoče, da sem v nedeljo ob 7 uri v Rosariju v cerkvi Nuestra Señora de la Guardia, kot sem to napovedal. Edina možnost bi bila: Z vlakom v Buenos Aires in od tam nazaj v Rosario, a to pomeni zgubo mnogege časa in denarja.

Tako mi bo po Juninu pač najbolj ostala v spominu nevihta, ki je usula točo, kakršne nisem še nikdar videl. Saj so bile kepe težke tudi 100 gr in celo 150 gr.

(Dalje sledi.)

Bilo je...

Častiti gospod Hladnik!

Čital sem v Slovenskem listu kako naj bi Pepca in drugi kaj zapisali o Sv. Gori in o Mariji. Pa naj se oglasi še glas iz Formose.

Treba je, da se mi Slovenci iz Goriškega kaj spominimo na Sv. Goro letos ob 400 letnici. Mislim, da ga ni Slovenca iz Primorskega, ki bi se ne spominjal lepo na Sv. Goro.

Kar je mati malemu otroku, to je Marija kristjanu. Kadar napravi otrok kakšen pogršek, ter opazi hud očetov obraz, takoj steče k materi proseč, da bi ga očuvala pred kaznijo. Mati samo pogleda očeta in je že oče bolj prizanesljiv. Le z besedo ukori otroka, naj se pazi za drugikrat. Ko otrok vidi, da je rešen šibe, se privije k materi in nezna kako bi ji dokazal, da jo ima rad; pa tudi očetu se počne takoj dobrikati.

Podobno je z kristjani in Marijo. Ko človek spozna, da je žalil Boga, se zateče k Mariji da bi mu ona bila posrednica.

Leta 1907 sem bil na velikih vojaških vajah. Ta doba je bila doba zagrizene strankarije na Goriškem. Klerikalci so blatili liberalce, liberalci pa klerikalce in še duhovščino zraven. Posebno to so imeli na piki. Že prve dni med pohodom smo se zgrabili. Bilo je še nekaj drugih mojega mišljenja; a se niso pokazali. Včasih so me ugnali v kozji rog, včasih pa jaz nje. Za duhovščino ni bilo slišati nobene lepe besede. Človek bi mislil, da tisti ljudje nimajo nobene vere. Posebno se je odlikoval neki poddesetnik Pregele. Nekega dne pa je prišla na vrsto tudi Marija in nje devištvo. Veliko nas je bilo mnenja, da se ne spodobi nam o tem razpravljati. Bil pa je med nami nek popolnoma spačen Tržačan, ki je pričel primerjati Marijo svoji ženi. Prav nesramne so bile njegove besede, tako da je nastal cel vihar. Vse je skočilo vanj da mu s puškami razbijejo glavo.

Slišati je bilo: "Nesramnež, samo še eno zini, pa ti razbijemo glavo". Prebledel je kot zid, ni črnil več ne takrat ne pozneje o tej stvari. Tokrat ni bilo nobenega liberalca več. Oni Pregele, kateri ni imel nobene prave besede za duhovščino, je bil pa še najbolj srdit nad to nesramnostjo, ter mu je zagrozil, da če sliši še samo eno besedo, ga javi častnikom. To je pač dober dokaz, da ljudstvo naše ljubi Marijo, ker brani njeno čast.

Zdaj pa nekaj spominov na Sv. Goro.

Matere so šle na božjo pot, kadar so se vračale, so otroci od veselja poskakovali, ker so vedeli, da nama prinese podobice in igrače iz Sv. Gore. Pa tudi mati je bila zadovoljna in vesela nad svojo deco. Kako pa

dandanes? Tudi sedaj gotovo hodijo matere na Sveto Goro prosit Marijo. Kadar se pa povrne k svoji deci? Ali je imela s čim kupiti podobice in igračk?

Spominjam se na 350 letnico. Saj sem že bil star 8 let. Vsepolno ljudi je hitelo tja. Ostale so mi v spominu besede, ki jih je govoril na Sv. Gori Janez Krek. Spominjam se dneva 23. maja 1915., ko sem bil na Sveti Gori dan preje kot je stopila Italija v vojno, pa pozneje 1918. februarja meseca se mbil tam. Nikdar tako sam, kakor takrat. Marijno svetišče je bilo spremenjeno v kup razvalin. Niti žive duše na okrog. V mesecu septembru leta 1923 so prinesli iz Ljubljane Marijino podobo. Ta dan se je zbralo na Sv. Gori 30 tisoč ljudi in s kako pobožnostjo so prisostvovali tej slavnosti. Bil je tam tudi rajni nadškof Sedej. Zadujklat na Sv. Gori. Kadar je doznal naš kurat Mežan, da zapustimo domovino, je povabil duhovljane, da gremo v procesiji na Sv. Goro. To je bilo 20 oktobra leta 23. Med mašo na Sv. Gori je imel govor v katerem je prosil Marijo takole: "Marija, priporočam Ti vse moje duhovljane! Čuvaj jih, bodi jima zaščitnica in pomagaj jim v vseh nadlogah. Prosim Te, ne zapusti jih nikdar. Posebno pa te prosim za one, ki so se danes prišli poslavljat od tvojega svetišča in ki se ne povrnejo morča nikoli več! Ti posebno priporočam te, ki odhajajo tako daleč. Bodi jim spremljevalka in tolažnica v tujini in nikdar jih ne zapusti!"

Kako pa je z nami izseljenci! Marija nas gotovo ni zapustila, a so med nami, kateri so Njo zapustili. Vemo, da nismo vredni njene milosti in pomoči, pa se pridružujemo onim, ki so boljši od nas, ter jo prosimo!

Marija na Sv. Gori, prosimo Te vsi: dobri in slabi, da se nas usmiliš v teh težkih časih, zvestih in nezvestih. Usmili se naše domovine! Usmili se mater v naši domovini, ki te zaupno prosijo! Usmili se onih mater v domovini, ki bi rade posvarile svoje hčerke in sinove a se ne upajo! Usmili se Marija onih nedolžnih deklic in deklet v domovini, ki jih hoče hudobnež skvariti in s tem vničit tudi narod! Usmili se jih Ti zaščitnica Marija! Usmili se tudi dobre duhovščine, ki je često prezirana! Ki se toliko trudi, da bi trpečemu narodu pomagala in ga tolažila. Nadalje Marija, usmili se celega sveta, usmili se vseh mater, ki so danes v takih skrbeh za svoje sinove. O Marija! pa še nekaj te prosimo pošlji nam svojega sina, naj pride da z božjega svetišča prežene vse mešetarje in prekupčevalce. Naj bo cerkve božja čist tempelj vere in ljubezni brez sovraštva.

To sem zapisal za spomin štiristoletnice Marijinega prikazanja na Sv. Gori.

Formosa, dne 8. maja 1939.

Tomaž Kodelja.

Verski zaklad vrnjen Cerkvi. To ime nosi premoženje, ki ga je cesar Jožef II odvzel cerkvi, ko je pred 150 leti razpustil mnoge samostane. Zaplenjeno premoženje je bilo v državni upravi. Letos meseca maja pa je bil sprejet zakon, s katerim se je vrnilo Cerkvi, kar je njenega.

Največ so to gozdovi, je pa tudi drugega sveta nekaj. Gozdno posestvo verskega zaklada se nahaja na Gorenjskem in okrog Kostanjevice. Posestvo na Gorenjskem so darovali nemški cesarji v 11. stoletju briksenškemu škofom. Ti so svojo posest tekom stoletij povečali in ostali gospodarji do začetka 19. stoletja. L. 1863 so bili gozdovi priklopljeni kameralnemu fondu z državno upravo. V poznejših letih pa je verski zaklad dokupil še nekaj zemljišča in posestvo, hišo za gozdarsko šolo v Kranjski gori, v Ljubljani pa last-

no hišo za uradne direkcije gozdov, to je na Bleiweisovi c. l.

Med tem ko so gozdovi na Gorenjskem poraščeni z iglavci, so na Dolenjskem okoli Kostanjevice povečini s hrasti, nekoč pa so bili po višinah poraščeni tudi s kostanjem, po čemer ima mesto Kostanjevice tudi svoje ime. To posestvo je podaril zadnji Spornheimovec, koroški vojvoda Bernhard, l. 1234 cistercijanom iz Vetrinja pri Celovcu. Ti so zgradili v Kostanjevici močan samostan, skoraj trdnjavo, ustanovil pa so tudi samostan pri Stični. L. 1786 je Jožef II. razpustil samostan in je posestvo prešlo v državno upravo. Verski zaklad je tudi tu dokupil precej posestva. L. 1898 je cistercijanski red zopet odkupil posestvo v Stični v izmeri 140 ha.

Do teh posestev pa ni imela samo Cer-

kev oziroma pozneje verski zaklad pravice, temveč tudi kmetje, zlasti glede pašne, pridobivanja lesa itd.

Gozdov verskega zaklada je v Sloveniji 27.041 hektarov. Od tega je v Bohinjski Bistrici 12.863 ha, na Bledu 7930 ha, v Kranjski gori 3420 ha, v Kostanjevici 1927 ha.

Vendar so v te številke vštete tudi njive, deloma vinogradi, vrtovi, travniki, pašniki, planine, pota, stavbišča, vodovje, neproduktivni svet itd. Čistega gozda ima verski zaklad okoli 17.000 ha. Na teh gozdovih je okoli 80 lovskih koč, raznih stavb; med te spada tudi sv. Janez v Bohinju, ter več drugih naprav. Dohodek iz tega sveta pa ni tako velik, kakor bi človek mislil po številkah.

Iz Buenos Airesa v Prekmurje

V življenju obmejnega prebivalstva igrajo tudi graničarji posebno vlogo. Tihotapstvo, ki menda že slovi, odkar so meje med narodi in državami, je tudi pri nas cvetelo in to najbolj v povojnih letih. Toda danes se lahkoreče, da je tihotapstvo tako dobro kot minilo. Če so v časih evetočega tihotapstva strogo nastopali, je bilo naravno. Toda danes, ko komaj vsake kvatre koga zasačijo, nastopajo prav nečloveško in nerazumljivo. Zgodilo se je v času mojega obiska, da je obmejni stražar ustrelil v sosedni vasi mladega fanta, ki je tihotapil in se ni na graničarjev klic ustavil. In potem je pustil žrtev svoji usodi, da je izkravela. Ko sem te zastopnike državne oblasti na meji prvič zagledal, so naredili na mene dober vtis in ne bi verjel, da so med njimi tudi taki, katerim človekovo življenje nič ne velja.

Obmejno prebivalstvo more biti posebno domoljubno, rado pa pada iz enega ekstrema v drugega. Znano je pa tudi, da so "otroci" zelo radi lačni "sosedovega kruha" in zato se dobi tudi tam med našimi kak neviden človek, ki je dostojen tuji propagandi.

Koliko nadarjenosti in vrednot naše mladine se zgubi, ker ni nobenih tečajev (izvzemši gospodarski na kmetijski šoli v Rakičanih) ali drugih prilik za izobrazbo. Težko je, ko človek vidi, kako so naši ljudje na tujino prisiljeni. Minuli so časi, ko je bil kmet podložnik, suženj gospodstva in grofovstva, toda danes mora iti prostovoljno kot hlapec v tujino, če hoče napredovati, če sploh hoče obstati.

V zadnjih letih smo v tukajšnjih dnevnikih večkrat čitali o pogodbah radi priseljevanja kmetijskih družin, katere je argentinska vlada sklepala z nekaterimi evropskimi državami. Tako s Holandijo, z Madjarsko, švicarsko in dr. Ne vem če je kateri od teh dogovorov prišel do izpeljave. Sklenil bi se lahko sličen dogovor tudi z Jugoslavijo. Sodim, da bi Slovenska krajina sama lah-

ko poslala do 2000 poljedelskih družin, poštenih ljudi, kateri so pri delu gori zrastle.

Hitro mi je potekal čas doma, tako da nisem utegnil obiskati vseh, ki sem jih hotel. Rad bi še pogledal n. pr. g. urednika naših prekmurskih novin, in mu prinesel pozdrave od vseh ožjih in širših rojakov, ter mu rekel da njegove novine to daljno pot v Ameriko redno opravljajo in so za nekatere wot pismo z doma, ker najdejo v njih vse novice iz domače fare. Kot opravičenje naj bo rečeno, da sem v celem samo 2 meseca doma bil, prvih 14 dni se doma malo oddahnil, za obisk sorodnikov in poznanecv tudi lep čas porabil, skoro 3 tedne pa sem bil službeno zadržan.

In prišlo je jutro, ko sem domačim zopet moral reči Zbogom in — na svidenje! Ne vem če je veselje svidenja pretektalo čalost ločitve.

V Antwerpenpu je ladja že čakala v pristanišču, pripravljena za to daljnjo pot. Vožnja nazaj je bila mnogo lepša. Ladja sama na sebi mnogo lepša. Imeli smo prvovrstno postrežbo in sploh vse udobnosti, katerih si je človek zaželel. Večina popotnikov so bili iždje iz vseh srednjeevropskih držav: Čehi, Madjari, Romuni, menda tudi kak Jugoslovan, itd. Naj še omenim nesrečo, ki je zadela enod ružino izmed njih. Nekako popoldne, dospesvi v Rio de Janeiro, je večina potnikov zapustila ladjo in šlo občudovat to mesto večne pomladi. Proti večeru, ko se je vsak nazaj vračal, je tudi omenjena družina: mož, žena in odrastel sin, hotela na ladjo. Že precej blizu pristanišča pridrvi naenkrat avto in po vozi ženo. Bila je na mestu mrtva. Družina se je peljala k hčeri v Montevideo, ki je že 12 let tukaj. V Montevideju se jih 13 ni smelo izkreati, in sicer, ker radi vizuma ni bilo vse v redu. Končno so jih vendar pustili, toda samo za 3 mesece in pod stalno kontrolo. Končno je ladja pristala v Buenos Airesu in tako sem srečno nazaj dospel v deželo, ki mi je druga domovina.

(Konec)

J. A. Lah

Eno popoldne s časnikarjem

Človek vedno kaj novega doživi, čeprav pravijo stari filistri, da ni nič novega pod soncem.

Oni dan mi je čas tako prebežal, da me doma že kosilo najbrže ni več čakalo. Torej kam?

Hitro sem si bil na jasnem. Zavijem pa k Bojanoviču v Hotel Pacifico na Characas. Veliko bolj me je vleкло tja, kakor pa v "La Babel"... kjer je "una copa de Champagne gratis", kakor vsak večer slišimo po radiju. Saj smo si z Bojanovičevimi že stari znanci. In tamkaj vedno tudi najdeš kakega našega človeka.

Kar naprej "velečasni", tako me je povabil strežnik. Morda bi prisedli kar k mizi Defrančeskijevi.

Kot nalašč. Torej kar naprej.

Pozdravili smo se.

Tukaj vam pa predstavim znanca: Gospod Bogoljub Cikota, časnikar iz Beograda, poročevalec Vremena.

Čast mi je, da vas spoznam. Jaz sem pa slovenski kaplan.

Seveda smo se marsikaj imeli pomeniti. Saj je komaj par dni ko je prišel in ne jako dolgo, odkar je od tam odpotoval, tako da nam je imel marsikaj novega povedati.

Ne bi verjel, da je Vreme finančno tako močno, da lahko pošilja svoje poročevalce tako daleč v svet.

Pa je tudi to potrebno. Lani sem bil v Perziji. Treba je bilo storiti kaj za naše tamkaj, katerim so se go-dile prav nevšečne stvari. Obiskal sem tisto deželo in

danes ima tam Jugoslavija diplomatskega zastopnika, ki čuva interese naših ljudi in se je njihov položaj že znatno izboljšal, tako je razložil g. Cikota. Sedaj gre moja pot v Bolivijo in če bo prav, bomo tudi napravili nekaj propagande, da se država kaj bolj pozanima za interese naših ljudi. Tukaj ostanem za sedaj le par dni,

Pri krstu Sulčičevega Igorja. Dete drži gospa Ružica Kaderabekova, žena češkega ministra. Botra, gospoda ministra, je zastopal njegov sin. Na sliki so tudi gospa (v sredini) in gospod arhitekt Viktor Sulčič (na desni) in njihov sinček Fjodor. Poleg njega je g. kaplan Hladnik.

potem odpotujem v Bolivijo in Perú in Čile.

Dobro, gospod Cikota. Glavni namen vašega bivanja tukaj je, da spoznate naše izseljenstvo in da c tem kaj domov javljate. Zato, evo, imam jaz čisto konkreten predlog: Pot me vodi danes v Florido, to je že izven mesta. Tamkaj moram obiskati sestre frančiškank iz Dalmacije, ki vodijo sanatorij Rivadavia.

Med tem je k naši mizi prisedel tudi g. učitelj Slavko Gajer. Ko smo se predstavili je tekel naš razgovor dalje:

Da, in tudi g. Gajer bi nemara vtegnil iti z nama. Tamkaj bi obiskali one sestre in še kake druge naše ljudi, če vama je prav, tako sem predlagal.

Seveda sta bila oba takoj za mojo misel in smo krenili najprej na Čakarito in od tam s kolektivom 31 v Florido.

Zares udobna vožnja, je menil g. Cikota, ko smo držali s kolektivom po ulici Cabildo. V Beogradu nimamo ne podzemne železnice ne kolektivov.

V Saavedri smo. Tam po tisti strani je precej naših ljudi. Po tejle strani tukaj je pa izredno mnogo Švabov, to je Nemcev iz Jugoslavije, ki imajo vsaki mesec tudi enkrat svojo službo božjo v cerkvi kapucinov, ki stoji tamle. Kdo bi verjel, da je jugoslovenskih Nemcev v Argentini kakih 6000.

Malo dalje smo zdrčali mimo zavoda na Saavedri in poleg Villa Cerini, kjer je naših ljudi spet vse polno, saj imajo celo svoje društvo "Ivan Cankar", tako sem jima razlagal med tem, ko smo bili že na Av. General Paz. Av. del Tejar je tam že dve leti pretrgana in se je treba zibati daleč na okrog po vegasti zasilni poti, kjer se je že marsikak voz zvrnil. Pa saj ni treba zato zgubljeni mirne krvi. "Paciencia, no se aflija"... in zadeva je rešena... Tako smo tudi mi kmalu srečno prevozili tudi tisti del poti in še čez tir FCCC, pa smo bili pred sanatorijem Florida.

Lahko si mislite, da so bile sestre vesele obiska. Saj jim tako poredko zajde v hišo človek, ki prav po njihovo razume. Kak Slovenec še pride mimo, a še ti so redki, Hrvatov pa v njihovi bližini ni kar nič. Njihova stalna družba so pa ljudje ki so se "s pametjo skregali"...

Iz Jugoslavije prideta, prav zares, in prav sedaj!

Samo trenutek prosim, se je oprostila prednica in že je poskrbela tudi za tisto, kar je tako lepa naša navada. Le kdo bi sedel pri prazni mizi...

Vidite častita sestra, danes je pa res praznik, sem menil: Cela Jugoslavija vas je prišla obiskati. Gospod tukaj, g. Cikota, poročevalec beograjskega dnevnika Vreme, je Srb; tale gospod je Srečko Gajer, učitelj za jugoslovanske otroke, ki je Zagrebčan in torej pravi Hrvat, meni pa spet nihče ne more osporavati, da sem cel Slovenec, tako sem predstojnici hiše predstavil našo družbo.

Da, kako je kaj tam doma? Ali bo vojska? Ali so se že dogovorili z Mačkom?

Evo vprašanj, ki zanimajo v živo nas vse, ki naj nam jih pojasnita oba novodošleca.

Vojska? teško če je ne bo. Toda mi jo bomo gledali le od strani. Taka je jugoslovanska politika, da se ohrani mir za vsako ceno.

Hrvaško vprašanje se bo mirno razvozlało. Kar je še nerešeno v zadevi je malenkostna stvar. 90% vseh spornih točk je že rešenih, samo 10 del še čaka sporazumne rešitve, tako sta pojasnila naša znanca. In še to je pristavil g. Cikota, da Princ Pavle že dobro razume posle zunanje politike in zato ni treba prav nič bojazni, da bi ga ukanili na njegovih potovanjih. Zato je podal izjavo, predno je odšel v Berlin, da naša "voj-

Ko smo slavili svetogorsko 400 letnico.

ska ne počiva v senci pridobljenih lovorik, temveč da čaka pripravljena, da brani naše meje proti komurkoli". Prav gotovo, da bomo prav mi najlažje ohranili nevtralnost v tem zapletenem položaju, tak je položaj evropske politike.

Florida se ta kraj imenuje in zares, kako lep vrt imate, sta ugotovila spremljevalca, ko smo stopili ven na prosto.

Da, celo nageljčke dobite pri nas', in že jih je sestra vtrgala tam na gredi.

Tukaj je zares vse drugače, kot doli v mestu. Vse drug zrak, vse bolj prijetno.

Pa pogledjmo sedaj še naprej. Tu v bližini so se naselili mnogi naši ljudje.

Poslovili smo se in stopili, da podravimo Škrbčeve in Maksove.

Lahko si mislite, kako so se začudile ženske, ki so bile same doma; no pa je presenečenost kmalu minila, ko so videle, da sta moja spremljevalca čisto domača človeka. Le žal, da nam ni bilo mogoče sprejeti ponujano gostoljubnost, ker je ura hitro tekla.

Takole smo. Boj po preprosto, sta pokazali obe gospodinji svoj dom.

Pa ste vendarle lepo na svojem in še vse v rožah in sadnem drevju. Takoj se vidi, da ste Slovenci, tako sta menila naša popotna.

Dalje smo stopili še v Munro. Tam je pa prava trdnjava Kranjcev. Pri Gustelnu je njihovo zbirališče. Tam se rešuje slovenska in jugoslovanska politika, tam se obravnavajo gospodarske zadeve, tam se zbirajo novice, tam se zbirajo tudi naši Kranjci in tudi drugi vsi, kar jih je naše krvi radi tja pridejo. Zato smo pa tudi mi tja stopili.

Gustel se pa kar nič ni presenetil. Saj je vajen večnih obiskov v trgovini, ki jo imata tam skupno z Rudijem.

Takole Gustel! Če imate eno "čičo", pa jo bomo spili na zdravje naše stare in nove domovine pa na naše in vaše in, če je vam prav, na vaš račun...

Saj veste kako! Za račun se bomo poleg zmenili... Sezi tja gori na vrh Rudi! Mislim, da je res še nekaj gori, kar je ostalo od Velike noči.

In sedaj nam pa le kaj povejte vi, ki po svetu hodite in vse veste. Mi tukaj ne vemo nič.

In tako smo bili seveda kmalu sredi najvažnejših novic, kako svet stoji in kako bo stal za naprej...

Pa kaj bi si belili glave! Uganili smo to in ono, potem sta se pa oba spremljevalca poslovila, ker ju je že klical čas.

Jaz sem se pa še malo zadržal in obiskal še Benkota in Načeta in Polaka in druge, potem smo pa rekli "lahko noč".

Janez Hladnik

RESNIČNA ZGODBA

Bila je lepa poletna tiha noč. Svetlo so migljale zvezde nad morjem. Zadnji krajec meseca še ni vzšel, a tam nad morjem je pravkar umrla večerna zarja. Luči so blestele v vodni gladini, kakor bi kresovi dogorevali, na večer kresne noči. Tu pa tam je zatrepetal morje, pa je zopet vse potihnilo...

Veselo rajanje potnikov prvega in drugega razreda še ni potihnilo, a trudno in tiho so spali potniki v velikih kabinah tretjega razreda italijanskega parnika, ki se je vračal iz Južne Amerike v Evropo. Molčali so vsi, le zdaj pa zdaj je pretrgal molk vzdih trudnega izseljenca, ki se je razočaran vračal v domovino. Bil je otožen glas, kakor iz neskončne dalje tavajoči glas zvana, ki je udaril poslednji krat, znaneč uro počitka.

Med potniki tretjega razreda se je vračal v domovino tudi Janez. Ni mogel spati, le živo se je spominjal na preteklost. S kakimi mislimi in načrti je pred tremi leti potoval v Brazilijo. Poln zdravja, poln nad, nad za bodočnost. Tri leta je delal po pragozdih, v domovini kač in drugih zveri, vedno v nevarnosti, da se mu kaj pripeti, kakor se je to dogajalo njegovim tovarišem, a ni ga motilo vse to. Prevelika je bila vera, ter zaupanje v boljše bodočnost. Vedno in vedno se je veselo spominjal na dom, na svoje drage, očeta, mater, ter brate. Vedno mu je uhajal spomin nazaj na prošlost, ko je bil še mlad, ko je še trgal hlače po šolskih klopeh, ko je z drugimi tovariši iskal ptičjih gnezd po gozdu. Kako rad je poslušal črnega kosa, ki je prepeval na domači hruški, dokler ga ni našel neko jutro mrtvega pod hruško. Sam Bog ve kaj je bilo temu kosu, da je tako žalostno končal svoje življenje. Vse take misli so mu blodile po glavi, a vse drugače je bilo, ko je potoval v svet, da poskusi svojo srečo. A seda se se vrača ves bolan, brez noge, katero je izgubil pri delu; a kaj noga, to se še nekako nadomesti. V prsih, tam ga je dušilo, ter morilo, tako da mu je bilo vsak dan težje. Kako si je želel, da bi videl še enkrat svojo mater, katera mu je umrla med tem časom, ko je bil on v tujini. Tudi na očeta je mnogo mislil, kateri se je tudi pehal v izseljenstvu, da pomaga svoji številni družini doma. Delal je v nekem rudniku v Kanadi, ter prav dobro zaslužil.

V nočeh, ko ni mogel spati, je videl svojo mater pred seboj. V vsej žalosti in bolesi je stala tik njega, bleda kakor on, gladeč mu glavo, kot tedaj, ko je bil še otrok. To trpljenje, to je grozno... za materjo pojedem, nič ne pomaga, tako je mnogokrat zakričal v polsnu, da so ga potniki začudeno pogledovali. Da to mi je dala tujina... smrt. Tako mlad vržen v svet, ter že

zapisan smrti... da... da... cvet življenja. Vse sile bi dal, da bi mogel živeti, a vidim da pot gre k materi; bolje bo tam pri njej, katera me bo tolažila, kot otroka. Kako me duši, mogoče niti ne pridem domov? Strašno bi bilo umreti tu na morju; ne, ne smem, kaj bi mati porekla, ako ne bi spal kraj nje. Pa mi je vendar boljše, čutim domači zrak, ne morem biti več daleč od domovine...

Parnik je pristal v Trstu. Mornarji so Janeza prenesli v čakalnico, ker ni mogel sam iti, ter obvestili njegove domače. V srečo se je čutil močnega, saj je bil na domači zemlji, blizu matere, tako si je mislil. Ni se mogel dvigniti, tako je bil slab. Kako rad bi šel sam domov... na pokopališče, na materin grob... Pa mora čakati, da pridejo ponj. Nikdar v življenju se mu ni zdelo čakanje tako dolgo kakor tedaj. Kadar so se vrata odprla, vedno je vzdrltel...

Tisto popoldne se je oglasil pri upravi čakalnice, starček. Bil je stari oče, kateri je prišel po svojega sina Jožeta, ki so mu ga pripeljali iz Canade slepega, ker je pri rudniški nesreči izgubil vid; a našel je tudi vnuka, katerega so mu pripeljali iz Brazilije umreti v domovino, da bo počival v domači grudi pri svoji materi, katero je tako neskončno ljubil, da ni brez nje mogel umreti. Spolnila se mu je zadnja želja.

Kako je zbolelo srce starega očeta, ko je sprejel umirajočega vnuka, ter slepega sina... Da slep mu je ostal sin, tema pred očmi za vedno. Nekaj strašnega mora biti to. Kako rad bi bil videl svojo domovino, svojo hišico, očeta, sina, ter zelene hribčke, pa ne more, nikoli več jih ne bo. Z bogatim zaslužkom se je hotel vrniti, a kaj mu sedaj vse to pomaga? Kaj mu je prinesla tujina? Temo za vedno, ter sinu smrt. Vse lepše si je mislil ko je šel v svet... V napotje bom domačim, ta misel mu ni šla iz glave; poleg sliši sina hropečega, a ga ne vidi. Jokal bi kakor otrok. Preveč hudo ga je zadelo. Toda ne sme se pokazati slabega. Dovolj je močan, da tudi ta križ zadene ter ga nese po Kalvariji. Naenkrat se zravna, kakor da bi bil še mlad in krepek, ter reče: Ne, ne, oče! Nočem biti v napotje nikomur, sam se bom preživljal. Od hiše do hiše bom šel do konca svojih dni, ter sviral in pel, le pogledjte kako lepo poje moja harmonika:

Le enkrat bi videl, kak solnce gor gre...

Bi videl kak lunca, kak zvezde blešče....

Plakali so vsi, a Janez je samo hropel, ko je slišal poslednjikrat glas svojega očeta, a prisotni so slišali glas umirajočega... oče... mati... domovina, in spolnila se mu je želja, da bo počival pri svoji materi...

Ivo Budkovič, Rio de Janeiro.

Sezonski delavci za Francijo. Sedaj sta odpotovala že dva transporta. Prvi je bil skoro izključno prekmurski, drugi je odpotoval 16. maja iz Maribora. Prišel je delegat posebne organizacije francoskih zemljiških posestnikov, ki je delavce odbral. Razdelili so jih že doma na skupine po 5 do 10 delavcev. V Franciji ostanejo do Božiča. Delavci se zaposlijo ali z mesečno plačo, ki znaša polg hrane in stanovanja 350 frankov, ali pa kot akordni delavci. Slednji so zaposleni večinoma na velikih poljih sladkorne pese. Dobivajo v začetku na dan 28 frankov/brez hrane, zato pa stanovanje, drva in nekaj živila, kakor krompir, moko itd., toda kuhati si morajo sami. V času žetve sladkorne pese pa imajo 40 frankov dnevne mezde. Je pa akordno delo zelo naporno in ljudi izčrpa. Prevzemajo ga večinoma Prekmurci, ki so ga že vajeni. Letos pa nameravajo zaposliti pri sezonskem delu še begunce iz Špa-

nije. Če ne bi bilo teh in pa Poljakov, bi imela naša država premalo sezonskih delavcev, da bi zadovoljili zahteve iz Francije.

Karel Hynek Macha, največji sodobni češki pesnik je bil pokopan 7. maja v Pragi. Najlejša njegova pesnitev je bila pesem "Maja", ki velja za najlepšo češko pesnitev sploh. In prav v tistem mesecu, ki ga je tako lepo opeval, se je preselil tja, kjer nebeški maj cvete.

Ob času, ko je zatislil svoje oči, je položaj dežele tragičen in zato se tudi pogrebne slovesnosti niso mogle razviti tako, kot je bila želja narodova. Pa vendar so storili, kar so smeli. Najpomembnejši češki literati so nesli njegovo krsto. Ob njegovi krsti je imel govore predsednik kulturnega odbora skupne narodne stranke msgr. Stašek, ki je v svojem govoru poudaril, da je Machova glavna pes-

nitev "Maj" zapeta v času največjega obupa ujetnikovega, ki se pa skuša uravnovesiti samo v misli na posmrtnost in Boga, ter v ljubezni do zemlje, te zemlje rodne, ljubljene, domovine, zibelke in groba! Bog in Domovina! sta bili poslednji njegovi misli v ječi in s temi besedami nam tudi danes govori pesnik "Maja". Na teh dveh točkah moramo tudi mi postaviti svojo Jakobovo lestev, da bi po njej stopal k svobodi, slavi in sreči naš dragi narod! Nato je v cerkvi zaprisegel z besedami: "Pesnik Karel Hynek Macha: obljubljam ti, tukaj pred Bogom in pred svetimi češkimi patroni, da nikdar ne pozabimo tebe in tvoje delo ter da bomo branili vašo narodno oporoko, da ne bomo izdali svojega naroda, svojega jezika, zemlje in domovine, da bomo narod češki pripeljali tja, kjer je bil v svoji veličini, tako nam Bog pomagaj!"

Od Bernala do Berazategui-ja

Kolikokrat sem že imel v mislih, da stopim v Berazategui, naselbino, ki je zrastle ob stekleni tovarni tam sredi ravnine med Buenos Airesom in La Plato. Saj imam že stare znance tamkaj.

Oni dan je pa res prišlo na vrsto. Toda glej smole. Kam pa naj grem, če nobenega naslova ne vem...

Torej takole: najprej grem v Bernal, da obiščem brata Ferletiča, ki sta v šoli pri salezijancih. Od tam jo bom pa ubral v Quilmes, kjer bodo gotovo vedeli za naslove.

Opoldne sem že bil v Bernalu. Ravno prav. Miza je že pogrnjena, tako me je povabil gospod ravnatelj, jaz pa njegove prijaznosti tudi nisem mogel odkloniti pa... zakaj bi odklonil, ko je pa že bil tudi čas, da k mizi sedem.

Kak vrvež vsepovsod. Kdo bi preštel vse te študente! Tale je nemški sin, tistile je italijanski, onile je poljskih starišev. In tistile tam? Pojdi sem mali!

Bil je Ukrajinec.

Prav na južni strani Buenos Airesa je prebivalstvo najbolj mešano. Posebno pa slovanskega elementa ne bi našel nikjer več kot na ozemlju med Buenos Airesom, La Plato in San Vicentom. Šola je pa vedno najbolj verna slika prebivalstva in tako tudi salezijanski zavod.

Rad bi pogledal še kaj po Bernalu. Saj je tam več naših ljudi. Toda oni dan sem moral dalje. V Quilmes priti ni težko od tam. Saj gre tja ves promet.

Kar za Entre Rios 300 sem povprašal. Tam ima delavnic Cerkvenik s tovariši. Kmalu sem bil na mestu. "Carrocería" je bilo zapisano. Brezkonca avtomobilov je stalo tam okrog. Vprašal sem po Ivanu, ki je pa kar hitro vedel kako in kaj.

Dela pa imate, kot bi sodil po tem kar vidim.

Tega pa. Delamo in popravljamo avtomobilska ogrodja. Preje nekoč smo bili v Buenos Airesu. Pa je bila najemnina tako strašno draga. Potem sem pa našel tukaj prav primerno mesto. Le kapitala ni, da bi si postavili lašno delavnico. Prostor imamo kar tukajle poleg. Stanujemo pa pol kvadre od tu.

Ali je nona tukaj?

Da. Doma je. Škoda, da ne morem z vami, da bi se kaj pomenili tam doma. Evo, to je moja hčerka, ki vam bo pokazala, kje stanujemo, je pokazal deklico, ki je ravno prišla.

Prav dobro je tekla mali slovenska beseda. Malo je 14 letnih deklic tukaj, ki bi tako gladko znale našo besedo.

Na pragu pa me je čakala "nona" ona iz Lokve, ki jo naši bralci že poznate.

Gospodinja je pa seveda hitro skrbela za to, da ne bomo pri prazni mizi.

Kakšne novice kaj prinašate, gospod Janez?

Tukajle imate ljubljanskega "Slovenca", pa bo že kaj novic v njem, čeprav že nese dni stare. Povedal vam pa bom, kar me boste vprašali, če bom vedel kaj odgovoriti.

No, seveda ni majnkalo novic. Tudi na tisto smo prišli, kako je na Lokvi oni dan nekdo zgorel. Samo stopala so ostala od 82 letnega starčka.

No, pa nič čudnega ni, tako je pristavila nona. Kolikor je tisti mož preklel!... Prav malo so za njim jokali... Bog mu boji mil sodnik. Zgodba njegovega življenja ni dosti lepša kot njegov konec... Sicer pa, nam ljudem ne gre sodba, ker to je božja stvar.

Povpraševal sem po Slovencih v Berazategui. Malo že vedo zanje, toda za točen naslov pa ne.

Stopil bom še k Sosičevim, morda oni kaj več vedo za Berazatego, tako sem se poslovil.

Sosičevi so iz Trsta. Mati je iz Rojana, oče pa iz Opčin. Že večkrat sem iskal priliko, da jih obiščem. Šele ta dan sem mogel namero uresničiti.

Lična hišica spredaj s cvetnim vrtnom me je pozdravila. Zelo se je začudila mama, ki je ravno pospravljala po sobi.

Da ste vendarle res prišli! Moških pa žal ni doma. Toda sin kmalu pride. Hodi na akademijo Pitman. Ob 3 uri navadno že pride.

Komaj smo sedli, že se je Marjan prikazal (19 leten fant. S štirimi leti je prišel sem. Nisem pričakoval, da bo odprl usta po naše in sem se res začudil, da je spregovoril tako brezhibno po slovensko.

Doma ne govorimo nikoli drugače, je povedala mama, pa zaradi tega ni Marjan nikoli dobival slabih rediv v šoli. Prav dobro je študiral. Le škoda, da nimamo sredstev, da bi ga študirali dalje. Treba je misliti na to, kako bi se mu našla kaka služba.

Peprosil sem Marjana, če bi hotel z mano v Berazategui, kjer gotovo pozna kake Slovence. Prav rad je storil to uslugo in kar hitro sva bila na potu. Kar na omnibus sva sedla.

Quilmes ima 35.000 prebivalcev in je zelo industrijsko mesto. Naših ljudi je tam razmeroma malo. Dosti čez 10 družin ne bo. Onstran mesta se spet odpre širo polje, ki se na severu prelije v reko. Brzeli smo mimo "žegna", kjer pokopavajo rajne za celo glavarstvo Quilmes. Na desno, ob tiru FCS (Constitución—La Plata) stoji naselje Ezpeleta. Tam malo dalje pa že vidiš tovarniške dimnike.

"Tovarna stekla", mi je pojasnil Marjan. Tamkaj delajo mnogi naši... Smo že na mestu!

Izstopila sva in krenila k Mlačevim!

Zelo se je začudila gospa. "Saj je prav vedel mož, ki je rekel: Boš videla, kadar bo vse narobe, bo pa g. Janez prišel. Pa pogledjte, če ni uganil."

Imeli so ravno zidarja in tako je bilo pri njih, kakor je pri hiši, kadar je zidar.

Nič ne bodite zato v skrbeh, gospa. Če bi vam sporočil, da pridem danes, kakšno skrb bi imeli. Jaz pa dolžnost, da gotovo pridem... tako je bolje za vas in zame. Samo sreča, da sem dobil Marjana... Da! Saj res, saj ga menda poznate. Sosičev je iz Quilmesa...

Saj res. Oče je zidar. Iz Trsta ste. Pogledjte ga no fanta, kako je zrastle.

Tole sta pa naša dva: Jožek in Neli. Le pozdravita gospoda!

Tudi onadva sta spregovorila prav lepo po naše.

Dolgo vas ni bilo sem do nas. Vedno beremo, kako hodite okoli. Tukaj nas je pa tudi veliko, pa vas kar nismo mogli dočakati.

In še danes nisem vedel, kako naj bi koga našel. Pa mi je zadevo razrešil Marjan. Sedaj nam bo pa vaš Jožek pokazal še naprej.

Toda kar tako pa tudi ne boste šli. Vsaj sedli boste malo.

Seveda ni bilo časa za dolg pomenek, ker bi rad poiskal kar najbolj vse. Pri Rožancu smo se ravno vsedli, ko je prišel mož iz tovarne. Nemalo se je začudil.

Na nadaljnem potu smo potrkali spet pri Mlaču. Sami Lokavci so to in Mlači, čeprav ne vedo za nikako sorodstvo. Žena je ravno pripravljala za večerjo, da jo ponese možu v tovarno. Morda me še kaj poznate, je vprašala.

Saj res! Sem jo pogledal. Sedaj se vas pa že spominim. Pri sveti Luciji v Buenos Airesu sem vas poročil.

VIDOV DAN smo letos slavili na izredno pomemben način. Postavili smo temeljni kamen "Jugoslovanskemu domu" na Dock Sudu. Ob tej priliki je spregovoril prvo besedo g. minister dr. Cankar, ki ima tudi glavno zaslugo, da je prišlo do tako lepega uspeha. V dvorani novega doma bo prostora za 1000 gledalcev.

Doli v Lurdu....

Spet so peli lurški zvonovi oni dan 28. maja.

Spet so hiteli naši ljudje iz vseh strani.

Sedel sem na omnibus 69. Kar z znanimi obrazi sem se srečal. Le kdo so! Sitno mi je bilo vprašati in sem mislil in mislil... pa sem se domislil: iz Temperleya so. Pozdravili smo se kot stari znanci.

Ob pol treh je bilo že vse polno naših obrazov. Pač tako kot vselej v Lurdu. Ko je bil čas začetka, je bila votlina že kar polna naših ljudi. Kdo si ne želi srečati se s svojimi starimi znanci. Leta že se nista videla. Tam pa kar glej presenečenja! Po dolgih letih se srečata kot doma pred cerkvijo.

Po končanem rožnem vencu, ki ga molijo vsako nedeljo po špansko z vsemi romarji, katerih vsako nedeljo prihiti par stotin, smo prevzeli slovesnost mi. Razredila se je procesija. Pevec so zapeli lurško pesem, ojačevalci so njihov glas nesli na ušesa vsej dolgi vrsti, ki je spremljala Marijo. Stopali smo pevaje vsi, dekleta so pa nesla Marijo, procesijo pa je vodil g. Jože Kastelic.

Zares nekaj-prekrasnega je tista lurška procesija. Tako daleč od doma! Med samimi tujci! Saj smo večina hlapeci in dekle, ki moramo vedno le tisto, kar veli gospodar in gospodinja... Tamkaj v božjem svetišču in tankaj na planem pred cerkvijo pa lahke zapojemo prav tako, kakor nam daje naše sree in naše grlo. Navzoči nenaši se pa čudijo, kdo so ti ljudje, ki tako lepo pojo in se tako spoštljivo znajo obnašati. Tako mi je zagotovil superior cerkve, da dajemo prelep zgled vsem drugim romarjem in narodom, ki se tam zbirajo in zato tudi imamo njihovo cerkev na razpolago za katerokoli našo prireditve, ki bi jo želeli imeti v Lurdu.

Pevski zbor ima težko nalogo. Tisto popoldne je treba peti kar naprej. Pa so tudi letos lepo rešili svojo dolžnost. In kdo bi vedel, koliko opravka in skrbi ima naš pevovodja g. Ciril.

Da, in že tedaj ste obljubili, da nas pridete obiskati. Prav veseli me, da ste vendar res prišli.

Vi pa niste iz Lokve, če se prav spominam.

Ne, jaz sem od Šent Petra, iz Kilovč. Drugače je pa tudi skoro vse iz Lokve na Krasu.

Stopili smo dalje do Brajnika.

Dober večer gospod kaplan. Malo pozni ste, no, pa vseeno prav dobrodošli, tako so me pozdravili. Tudi mož je bil že doma.

Lidija, pridi sem, je poklicel gospodar hčerko.

Ali jo kaj poznate, gospod Janez?

Bo tista, ki smo jo v Lujanu krstili, pa si že močno zrastle.

Takole nam raste družina in skrbi z njimi.

Tako je na svetu. Brez skrbi in truda pa spet ne more biti. To je ravno naloga življenja s katerim človek zasluzi pravo večnost. Tisti, ki nima nič skrbi in nič truda, bo nekoč nerodovito drevo, na katerem Bog ne bo našel sadu in ga bo zavrzel. Otroci so skrb, pa

Kakih tisoč ljudi je spremljalo Marijo v procesiji in skoro sami naši obrazi!

Ko smo se nazadnje zbrali v cerkvi, je bila ta do kraja polna. Na prižnico je stopil izseljenski duhovnik g. Kastelic, ki je najprej po špansko, potem pa po slovensko obrazložil navzočim pomen praznika, ki smo ga slavili majniški in svetogorski Kraljici na čast v letu, ki je za Slovence nadvse pomembno radi svetogorske 400 letnice in radi kongresa Kristusa Kralja, ki se letos v Ljubljani vrši.

Ker se je ura že precej zavlekla, so nekateri že morali hiteti domov; večina je pa počakala prav do konec, ko smo skupno zapeli še svetogorsko himno.

Odhiteli smo domov. V nas pa je ostal spet eden gnih lepih spominov, ki za vedno ostane za okras človekove preteklosti.

V TROPEZONU

Smo tudi praznovali isti dan. Ob 10 uri je bila napovedana maša v kapeli pri sestrah, kii majo tamkaj svojo šolo. Škromno je doli vse. Škromno je naselje, skromni so domovi, ki dajejo streho delovnemu ljudstvu. Nobenih vil, nobenih palač. Tako je tudi naša slovesnost nosila značaj skromnosti. Saj je le mala kapelica prostor, kjer je bila sveta maša.

Pa vendar se je zbralo lepo število ljud. Gotovo bi jih bilo znatno več, če bi bilo vreme kaj bolj zanesljivo. Pa se je tako kislo držalo oni dan 28. maja, na veselo binkoštno nedeljo, da je imel vsak dežnikov posestnik misel, da ga mora vzeti s seboj, ker je vsak hip kazalo, da se megla vtrga. In če se pota v Tropezonu namočije, potem je najbolje, da deneš noge na ramo...

Radi tega vremena so prihajali bolj najbližnji, pa tudi od tistih je bilo pogrešati nekaj obrazov.

Bilo pa je tudi nekaj drugih, ki so prihiteli od daleč in se je tako nabralo kakih 80 naših ljudi.

Prav lepo slovesnost smo imeli.

Upamo, da se bo kmašu spet kaj podobnega ponovilo in bo tako ta prva slovesnost le uvod k nadaljnim lepšim in pomembnejšim dogodkom, ki se bodo v Tropezonu za naprej vršili.

Častitim sestram frančiškankam pa moramo biti prav hvaležni, da so nam dale na razpolago svojo kapelico.

V vednost rojakom, kateri kaj tja okoli pridejo naj zapišem, da naj povprašajo po sestri Miroslavi, če bi v kaki zadevi želeli kako informacijo. Sestra Miroslava razume namreč precej dobro slovensko.

so tudi veselje in tolažba dobrim staršem. Saj si pridna Lidija, kajne?

Kdaj bomo pa spet v Lujan romali?

Letos, če Bog da. Novembra meseca. Toda prej kot bo tisto, bomo imeli še kaj praznikov. Saj slavimo letos svetogorsko 400 letnico. 20 avgusta se boste gotovo pokazali v Buenos Airesu, ko bo velika slovesnost v veliki dvorani blizu Plaza Once. Takrat se mora zbrati vse, kar je slovenskega. Vsa društva smo povabili na sodelovanje. Vsi brez razlike naj bodo tedaj pokazali, če imajo res kaj volje za slovensko skupnost.

Če bo le mogoče! Žal tako rado kaj vmes pride. No pa upajmo da to pot že bo kako, tako smo modrovali dalje.

Pa treba je bilo tudi potovati dalje.

Mimo dveh bratov Skok in še do Gomizelja in do Božeglava, potem je pa bilo treba misliti kako domov, in sva spet sedla z Marjanom na omnibus in hajdi proti domu.

Janez Hladnik.

GLASOVI OD DRUGOD

Za kongres Kristusa Kralja se v Ljubljani lepo pripravljajo. Od tu žal ne bo udeležbe, ker so bila odpovedana romanja radi vojnega strahu. Nadškof iz Montevidea je prijavil vdeležbo. Iz Italije so najavljena tri velika romanja.

Glavni odbor v Ljubljani ima polne roke dela in tudi dežela se pridno pripravlja.

Pismo urednikove matere. Mala sličica iz domačega življenja v letošnji pomladi.

Ljubi Janez!

Tvoje zadnje pismo sem prejela 23. 4. v katerem voščiliš Velikonočne praznike. Najlepša hvala zanj. Duhovno življenje v redu dobivam in tudi oddam vsem. Tudi Slovenski list dobimo. Hvala Ti, ki se toliko žrtvuješ za nas! Zdi se mi kakor da bi tvoje pismo brala, ko berem revijo. Bog povrni stotero! Štefan in Režika sta na štajerskem, da obdelavata tam grunte. Zdaj nas je čisto malo doma; samo 6 članov sede k mizi, Francelna teško čakamo, da bo prišel od vojakov. O Binkoštih pravi, da bo doma, če le ne pride kaj vmes. Tukaj se vse govori da bo vojna. Da bi le ljudje nič ne vedeli. Ljubi Bog odvrni od nas to strašno šibo božjo!

Pri nas imamo sušo. Tudi vode manjka pri večih hišah. Spomladanska dela so narejena. Še nekaj krompirja bomo sadili. Ozimna žita prav lepo kažejo. Sadja bo letos precej, če ne bo prišla kakšna pozeba. Češnje so že vse v cvetju. Vsak dan se pripravlja za dež, pa ga le ni. Ga bo že Bog dal, kadar ga bomo vredni.

Na Jelovskovi senožeti in Pečevju je vse polno vojakov in civilnih delavcev, delajo namreč cesto na Petkovec k Cerkvī. Drugi pa delajo iz Ceierja mimo Matijota in Bizjana do Novaka. Kadar boš prišel domov, se ti bo čudno zdelo.

Vsega se je treba privaditi. To je dobro, ker ne pustijo vojakom in delavcem po hišah hoditi. Če bi lahko šli kamor bi hoteli, bi pa imeli grozne sitnosti z njimi.

Jože Čuk, kovač v Malnu, je kupil od tete malnarce vse: celo posestvo in pohištvo za 130 tisoč Din. Andrej Speharjev je tudi bil v bolnici. On pa zaradi glave. Za ušesom so mu glavo odprli. Imel je polno gnoja. Bil je v bolnici 14 dni. Sedaj pa hodi v žiri k zdravniku. Hišo ima že narejeno. Sedaj se boji seliti noter.

V Godolu je tudi oče umrl. Saj sem ti pisala, pa vendar mogoče ne veš. Gašperjeva teta je tudi umrla. Zdaj pa res ne vem več novic!

To je nerodno, ker smo tako daleč narazen. Cel mesec se vozi pismo. Vem, da si z delom obložen, zato pa ne zahtevam, da bi veliko pisal. Saj v Duhovnem življenju zvem, kod hodiš kaj delaš itd.

Ljubi Bog te varuj na vseh tvojih poteh, da se ti ne zgodi kaj hudega. Ljubi Bog ti ohrani to ljubo zdravje. Bog blagoslovi tvoje delo.

Bodi lepo podraavljen od vsih domačih posebno pa od mene:
tvoja Mati.

*

Pismo rojaka iz provincije. Zanimivo za vse osebne znance. V pismu imenovani pa naj sporoče svoje naslove piscu tega pisma.

Spoštovani gospod! Ob tej priliki se Vam hočem lepo zahvaliti za obisk v bolnišnici de Clinicas, kjer ste prišli dne 8 februarja kasno v noč, in tisto uro sem bil v prvem spanju, tako da nisem mogel ali znal govoriti, pa moja dolžnost sem opravil, mislim da prav, pri duhovniku v bolnišnici. Gotovo da v materinem jeziku je dosti lažje. Drugi dan so me operirali in hvala Bogu sedaj

sem spet dober, na 8 marca sem šel iz bolnišnice in takoj v Dorrego, ker v glavnem mestu se nisem mogel ustaviti, ker nimam poznastva in brez denarja.

Ko sem čital v prejšnjih listih, da je gospod duhovnik Štrancar v Riherbergu imel zlato mašo, me zelo veseli, da se dobri pastir se močno drži, in mu želim še mnogo srečnih let. On me je krstil na Božič leta 1897 v Štanjelu na Krasu, kjer je tisti čas služboval, in pustil dosti spominov in tudi mislim, na njegovo zlato mašo je bila polovica ljudi iz občine Štanjel navzočna, ker je blizu Riherberg.

Gospod Hladnik, v zadnjem Sl. listu sem čital in pri nabi-ranju za pogreb pokojni Mariji Skvarča dobil sem ime, ki mislim da je moj stranič to je Ludvik Mislej, ki je prišel v Argentino pred 10 leti s svojo sestro, znal sem, da so tukaj, pa nisem imel njih naslova, kakor tudi oni mojega, zatorej bi Vas lepo prosil, če bi Vam bilo mogoče žujimi govoriti ali mi poslati naslov. So doma iz Razgorij, občina Štjak, blizu Št. Vida nad Vipavo in se kličejo Ludvik in Marija Mislej. Če je mogoče, prav rad bi vedel zanje, ko je že 16 let ko se ne vidimo in nič ne znam zanje. Jaz sem iz Hruševice, občina Štanjel. Če so oni, me dobro poznajo. S tem Vas prosim, da če je mogoče, mi napravite to dobroto in Vas lepo pozdravlja rojak

Justo Trampuž

Estancia San Tomas, C. Dorrego, FCS.

*

Prosil bi Pavla Mežnaršiča če bi mi sporočil svoj naslov. Najbolje če se bi kaj osebno pokazal kot star znanec iz Metlike. Pričujoče pismo je iz Lome Negre 8 maja. Vsem rojakom, posebno pa Antonu Štularju mnoge pozdrave. Poslano sem v redu prejel.

Najprej primite najlepši pozdrav iz Lome Negre od nas Slovencev. Sedaj pa oprostite ker Vam nisem poprej poslal naročnine za D. Ž. Pridobil sem jih nekaj za naprej in Vam pošiljam naročnino za 7 naročnikov. Toraj tukaj Vam pošiljam za 7. naročnikov 14 \$, 2 \$ za sklad D. Ž. in 6 pesov za naročnino Slovenskega lista. Skupaj 22 pesov. Prosim Vas ako bi bili tako dobri, da daste tistih 6 pesov za poravnavo naroč. Slov. lista za mene.

Tukaj se imamo zmeraj po navadi, Vaša postelja pri meni Vas še čaka. Tudi Vam naznanjam, da sta prišla sem, iz Metlike, pred mesecem Mežnaršič Pavel s ženo Angelo in otroci. On se nahaja nekje v Buenos Airesu, ona je pa tukaj v Loma Negra.

Sedaj pa mnogo pozdravov od vseh poznanih, posebno pa od naše strani.

Antona Štular in žene, Loma Negra 8. 5. 1939.

*

Vse čitalce prosi uredništvo D. Ž., da takoj sporoče vsako nerednost v dostavljanju D. Življenja, da se ugotovi, kje je napaka. Prav hvaležni smo za vsako tako opozorilo. Upam, da je gospod Berlot med tem že dobil one številke D. Ž., ki so izostale. Pismo je pisano iz Rosarija 20. maja.

Prečastiti gospod Janez Hladnik!

Tako enostavno prekinjenje našega ljubljenege "Duhovnega življenja" me je kar užalilo; slišim, da drugam pošiljate kar po dva, jaz pa niti enega ne dobim.

Jaz sem Vam že preje poslal pet pesov in sicer za leto nazaj, leto naprej, ostanek pa da naj gre v duhovni sklad; tako je tudi bilo sporočeno v pismu z nakaznico v njem; če pa je pri Vas pomota ali zmešnjava, tega jaz nisem kriv. Vsekakor bi Vam bil hvaležen, če bi mi ga spet redno pošiljali, ker revija je kot naš vsakdanji kruh, ker dosti lepega nas nauči, kar nam je tako potrebno v današnjih časih. Če pa je treba, ponovno plačam, poprej pa pričakujem obvestila.

S tem upanjem Vas najodkritosrečneje pozdravljam ter Vam želim mnogo uspehov v Vašem delu.

Vaš vdani naročnik

Ricardo Berlot, Rosario FCCA.

OPAZOVALEC

PRIMORSKE NOVICE

Iz Kojškega poročaja, da se je vrnil po dveh mesecih iz konfinacije župnik Ivan Kretič. Naravno, da so se verniki zelo razveselili tega nenadnega povratka.

Ivan Leban, trgovski pomočnik v Gorici se je vrnil iz konfinacije po petih letih.

Jože Srebrnič iz Solkana, bivši komunistični poslanec se je tudi vrnil iz konfinacije, kjer je bil 12 let.

Andrej Macarol iz Sežane doma, je umrl kot pekovski mojster v Mariboru. Bil je vzor blagega moža in vestnega mojstra. Zapušča ženo in tri poročene hčere.

Sveta gora je dobila nove ogrlje. Ob priliki blagoslova je imel koncert frančiškanski umetnik p. Aleksander Santini, profesor glazbe na papeževem zavodu v Rimu. Oeeno je podal Vinko Vodopivec.

Žična železnica na Sveto goro bo tekla v avgustu. Sedaj že grade njeno izhodišče ob solkanskem mostu.

Monsgr. Berlot Anton, goriški kanonik je nevarno bolan. Star je že 80 let.

Ivan Semič, župnik v Čepovanu je imenovan za dekana v Kanalu, kjer je skoro vsa povojna leta pastiroval nepozabni Venceslav Bele.

Devinski dekanat je odpravljen. Na mesto njega je ustanovljen nov dekanat v Nabrežini. Za dekana je imenovan sedanji prodekan g. Anton Grbec. Duhovnjaka Devina je priključena dekanatu v Trziču.

G. Oskar Kogoj je bil umeščen na župnijo Kred pri Kobaridu, katero je do zdaj upravljal. V Kredu je dolgo vrsto let pastiroval, kakor bo še mnogim v živem spominu, nepozabni, prerano umrli Vinko Aljančič.

Župno cerkev v Vipavi so oropali. V noči od 27. na 28. aprila se je to zgodilo. Zločinski tatovi so na nekem cerkvenem oknu prežagali železne križe in vdrli v cerkev. Tam so razbili vrata tabernaklja, vzeli ven srebrna ciborija, raztresli hostije kar po oltarni mizi, ciborija pa odnesli. V zakristiji so postali njihov plen trije srebrni kelih. Cerkev trpi okrog 8000 lir škode.

Kneža v Baški dolini. Ponesrečil se je 19 letni Viktor Rejec. Po neprevidnosti je padel pod cesto in se občutno ranil na glavi.

Vinska kupčija. Lanska vinska letina ni bila ravno bogata, toda kapljica je bila dobra, prvovrstna. Hitro po trgatvi je bila tudi kupčija kar živahna. Ponekod je bilo povpraševanje naravnost izredno. Proti božiču se je pa kupčija ustavila. Tu di vinogradniki sami niso z vinom nič silili na trg, ker so bili prepričani, da se bo okrog Velike noči kupčija zopet razgibala in se bodo cene, ker je blago izborno, še dvignile. Toda zmotili so se, račun je bil v resnici napravljen brez krčmarja. Kupčija z vinom je skoro docela zaspala. Ne teran, ne brie in tudi ne vipavec ne najdejo kupeev. Kraševci se delajo norea in pravijo, da teran zato ne gre, ker ni "pršuta". Človek mora biti dobro založen, potem tekne teran, pravijo. Gotovo pa je, da so sedanje politične zmede in nestalnosti v prvi vrsti zakrivile sedanji zastoj vinske kupčije.

Tri poroke v isti rodbini smo doživeli v soboto in ponedeljek v Mirnu. Bogomil Klančič, zaveden in nekdANJI delaven prosvetni delavec se je v soboto poročil z gospodično Nemece Marijo. — V ponedeljek pa je pripeljal pred oltar svojo nevesto bratrance prvega, vsej okolici znan organist in posojilnični tajnik g. Venceslav

Budin. Nevesta Ivanka je iz ugledne družine Kogojeve in sestra g. župnika v Kredu. — Naslednji par je pa Ivankin brat, splošno spoštovani fant Milan Kogoj, ki je prisegel zvestobo gđ. Butkovi.

"Dantejeva jama" pri Tolminu. Znano nacionalno društvo "Dante Alighieri" praznuje letos svojo 50 letnico. Ustanovljena je bilo v iredentistične namene. Glavni njegov delokrog je sedaj v Tunisu. V Gorici ima podružnico, v kateri ima dijaški oddelek 2350 članov, odraslih članov pa je veliko manj. Svojo 50 letnico hoče tukajšnji oddelek praznovati s slovesnim obiskom znane "Dantejeve jame".

"Soške zadrudne mlekarne". V tem raslovu so zajete številne mlekarne v tolimskih hribih, ki še vedno samostojno delujejo in imajo svoje lastne odbore, seveda v okviru tozadnevni državnih organizacij. V zadnjih dneh so imele volitve novih odborov. V naslednjem navajamo po tržaškem "Piccolu" od 29. aprila sedež vsake teh mlekarin in njenega predsednika: 1. Prapetno, g. Peter Makac; 2. Polje pri Šentviški gori, g. Tomaž Feltrin; 3. Zadolgo pri Črnem vrhu, g. Filip Kosmač; 4. Jageršič, g. Pavel Rejec; 5. Straža, g. Fr. Šinkovec; 6. Laborje, g. Al. Kosmač; 7. Kojca, g. Fr. Mavri; 8. Bukovo, g. Viktor Brelih; 9. Travnik pod Otaležem, g. Jernej Lapajna; 10. Plužnje, g. Ciril Gruden; 11. Vrh, g. Lovrene Božič; 12. Lazec, g. Jožef Kofol. 13. Novaki, g. Štefan Prezelj. Seveda niso to vse mlekarne v naših gorah.

V rudnike na Sardiniji! Pred dnevi je odpotovalo v premogovnik v Iglesiasu v bližini glavnega mesta Cagliari na Sardiniji 56 rudarjev-minerjev iz naše pokrajine. So to naši ljudje, ki so priznani minerji.

V Idrijo se je vrnil iz koninacije bivši občinski tajnik Srečko Kogoj.

† Iz Oslavja poročajo, da so položili k večnemu počitku vzorno mater 13 otrok Franco Klajnshek, staro 66 let.

Iz Opatjega sela zvemo, da so neki nič vredneži raznesli vest, da je župnik Rejec, eden najspoštovanejših goriških duhovnikov, uvedel italijansko pridigo. Vsi Opajci so pa povedali vsemu svetu, da tam ni nikogar, ki bi slovensko ne razumel in da imajo take novice samo namen postaviti v čudno luč priljubljenega gospoda župnika. Italijanske pridige tam ni in je noben predpis ne zahteva.

Veliki Dol na Krasu se je tudi spomnil ob grobu svojega nekdanjega župnika štublja velikih zaslug, ki jih ima za njihov kraj. Poseben spomin nanj je tudi čipkarska zadruga.

† V Ljubinju pri Tolminu je bil pokopan Franc Koren iz Žabč. Zaveden mož v vsem dobrem.

V Rimu je bila praznovana 950 letnica pokristitve kijevskega kneza sv. Vladimira, ki je Ukrajince pridobil za Kristusovo vero.

Idrijski novi župnik je Italijan Hektor Carlet. Dosedanji upravitelj Štean Gnjezda je odšel za upravitelja v Čepovan. V Idriji je bil zelo priljubljen.

Na Sp. Krasu so imeli misijon v Šampolaju in v Nabrežini. Posebno lepe sadove je pokazal v Komnu. Lepo obiskan je bil povsod.

† Pri Sveti Luciji je bil pokopan župnik Ivan Seljak. Rojen je bil v Podmelcu. Služboval je najprej v Tolminu pozneje v Stržišču pod Črno prstjo. Slabo zdravje ga je kmalu primoralo na pokoj.

V štanjelu je bil tudi misijon, ki ga je vodil kanonik Brumat.

V cerkvi sv. Magdalene sta se poročila dr. Viktor Kjuder iz Sv. Jakoba v Trstu in Marija Lipičar iz Boh. Bistrice. V tej cerkvi je dr. Kjuder več let pel v kvartetu.

PREKMURSKE NOVICE

Iz Turnišča zvemo, da so že naročene nove cerkvene orglje, ki bodo stale 105.000 Din, na 19 registrov. 21. julija bo pel novo mašo Gjuran Jožef, doma iz Gomilic.

Opozorilo: Oblastno je prepovedano vsako pošiljanje 100, 500 in 1000 dinarskih bankovcev. Zato naj nikar ne deva nihče v pismo takih podobice.

Zveza poljskih delavcev v Slovenski krajini je dosegla že število 12.000 članov.

V žižkih je umrla občinska sirota Čurič Ana. Blaga duša daje marsikomu lep nauk. Čisto slepa je tipaje hodila v cerkev. Koliko je pa takih, ki z zdravimi očmi in vsemi čuti in udi ne hodijo nič v cerkev....

V Prosečki vasi (Sv. Sebeščan) je umrla Rozalija Kerec.

Bcogojina. Prosvetno društvo je imelo dne 7. maja občni zbor. Na dnevnem redu so bila poročila o delovanju društva in nazadnje pa volitve novega odbora. Urbarijansko društvo je podarilo lepo cerkveno zastavo društvu Sra Jezusovega, ki je veljala 3545 din. Kumoval je Gutmann Jožef. Dne 30. julija t. l. bo pri nas pel novo mašo Gutmann Jožef iz Bogojine.

Novi most v Martjancu v Prekmurju je že dograjen in izročen prometu. Veljal je nad 200.000 din. Prejšnji leseni most je bil že slab in skrajno potreben nadomestila. V vezi z gradnjo mostu je bila uravnana tudi cesta in struga potoka, ki dela precejšnjo škodo posestnikom in je potreben še nadaljnje uravnave. V letošnjem letu so v območju okrajnega cestnega odbora v Murški Soboti predvidene še siedeče gradnje: most čez Krko v Šalovcih, ki bo z uravnavo ceste veljal okrog 350.000 din. in most čez Lendavo v Pertoči, ki bo veljal 90.000 din, zraven pa še štirje manjši železobetonski mostovi.

Izseljenski duhovnik je odslej stalno nameščen. Je to naš znanec Ivan Škafar, ki stanuje v Frančiškovem domu v Murški Soboti, Križova, 4. V izseljenskih zadevah se je obrniti kar nanj.

Iz Kuzme zvemo, da je samostojna župnija že lepo napredovala. Letos bo že zgrajeno tudi novo župnišče. Najbolj pridni so Tvrdkovčari. Les je že napeljan. Fritožijo se pa glede šole, da ni dovolj prostorov, štirje razredi ne zadostujejo.

V Tišini so g. dekan Krantz slavili 50 letnico, kar se je vršilo z velikimi slovesnostmi.

Na smrt je bil ustreljen na nemški granici 20 letni Matjašec Franc iz Lipe, nevarno ranjen pa Tompa Štefan iz Trnja,

ki sta tihotapila čez mejo.

V Kobilju je bila 7. maja 50. letnica gasilnega društva.

V Filovcih je bila 21. maja posvečena nova kapelica Marije pomočnice kristjanov. Iz Bogojine je prišla cela procesija. Blagoslov so opravili dekan Jerič iz Turrišča. Oltar nove kapele je stal 8000 Din, je delo dveh domačinov.

Ivanci. Vzela sta se Klar Franc cestar, in Julijana Lovrenčec, prva cerkvena pevka in predsednica dekliškega krožka.

Misijonar Kerec je sporočil, da pride na kongres Kristusa Kralja v Ljubljano kitajski apostolski preekt Čenč, ki je bolehen in potreben oddiha, ki ga bo poiskal po salezijanskih hišah v Sloveniji, zlasti v Murski Soboti, v Veržuju in na Radni. Nadomestoval ga bo na Kitajskem misijonar Kerec. Za Slovenijo se je odločil ta veliki kitajski mož tudi zato, ker v njegovi školi delujejo slovenske misijonarke, šolske sestre. Od napada, ki ga je spravljal na rob groba, se je Kerec dobro opomogel.

Melinci so imeli na Vnebohodu vesel dan, ko so jim šolarji zaigrali "Krojačka, junačka".

Iz Hotize zvemo, da se je Katica Zelko v Franciji prav dobro poročila in da odide mama letos za dalje časa na obisk k hčeri.

V žižkih so tudi 21. maja lepo praznovali materinski dan. Dva dni preje so pokopali 49 letnega Zerdin Martina, trgoveca in moža za katerim žaluje vsa okolica.

Lendavski kantor Dominko Ivan je pobegnil na Madžarsko. Sedaj je kantor Szep Janoš.

Iz Pertoče zvemo, da se pritožujejo nad ravnanjem, ko je dajalo dovoljenje, kdo da naj gre na sezonsko delo. Da so imeli prednost tisti, ki so plačali... Za siromake so se potegnili le g. plevanoš, a so bile zato zameri!

Beltinci imajo čast da je bil vaščan Antolin Avgustin, misijonar na Japonskem posvečen za diakona. K letu bo pel novo mašo.

Somboteliju je nevarno obolet prelat dr. Rogač Franc.

Na Vrhniki je umrl znani Josip Lenarčič, vrhniški industrijalec.

Mura je spet posegla čez bregove. Zadnji as je bil skoraj dograjen nasip pri Petiševcih. Kar je še manjkalo so ljudje v veliki sili hitro dopolnili in je bila tako zabranjena še mnogo večja škoda.

Sotla je one dneve silno divjala. Na Bizeljskem, v Kapeli in Dobovi je bilo poplavljenih 2500 ha polja.

V Slovenskih goricah je bil silen naliv. Najhuje je bilo v Svečinah. Voda je razdrila vse ceste. Nekatera polja so bila prava jezera cel teden.

† **Ivan Franke**, župnik v Zapogah, brat Franca Franke, župnika v Oseku pri Čerličah, je odšel po večno plačilo. Pokojni je bil nekaj časa kaplan v Čerličah in pozneje v Štjaku. Pozneje v Gorenjem Polju in nato na Vogerskem. Bil je nadvse blaga duša.

Povodenj je napravila silno škodo v Kostanjevici na Krki. Iz vode je bilo videti le strehe. V Svetem Križu pa je pridrila silna voda iz Gorjancev in napravila skoro tako opustošenje kot pred 2 leti.

Newjorški župan je otvoril jugoslovanski paviljon na svetovni razstavi v našem jeziku. Naučil se ga je, ko je bil pred vojno konzul v naših deželah.

Iz Cerkelj na Krki zvemo, da je bila zgrajena nova šola med Skopicami in Vrhrami.

Iz Globodola zvemo, da se ponašajo s

tem, da je njihova vas zelo stara. Našli so namreč rimske novce iz časa Kristusovega. Gasilci so za 20 letnico blagoslovili novo motorno brizgalno.

V šent Vidu pri Stični je bil 11. junija velik tabor v proslavo 15. letnice Prosvete.

V Detroitu (Sev. Amerika) se je ustanovila delniška družba za postavitve slovenskega narodnega doma.

Na novjorški svetovni razstavi bodo nastopile tudi slovenske plesne skupine.

Na ameriški razstavi bodo razkazovali tudi zelo uspešno sredstvo za boj proti muham.

29-letni Slovenec — šef-zdravnik in vseučiliški profesor. Dr. Rudolf Antončič je s prvim julijem t. l. imenovan za glavnega zdravnika mestne bolnišnice v Louisville v državi Kentucky in bo obenem vseučiliški profesor.

Država Ohio je hotela naložiti slovenskim narodnim domovom 1.500 dolarjev letnega davka na gostilniške prostore, a je pozneje to zahtevo umaknila.

Slovenci v Kaliforniji. V Kaliforniji ni mnogo Slovencev, in še ti so raztreseni po raznih krajih. Edina večja slovenska farmarska naselbina je v mestu Fontana, 50 mil proč od Los Angeles. Tu biva blizu 40 slovenskih farmerjev z družinami. Bavijo se predvsem s kokošjerejo. Tako imajo nekateri do 3000 kokoši. Poleg tega imajo velike oražne nasade. Društva složno sodelujejo. Več je tu Dalmatincev, že v 25 mil od Los Angeles odaljenem San Pedro jih je preko 10.000. Bavijo se večinoma z ribolovom. Nekateri od njih so težki milijonarji. Mnogo naših ljudi je zaposlenih v letalski industriji, saj je Los Angeles v tem pogledu najvažnejše mesto v Ameriki.

V Litiji je gozdni požar v Ravbarskem grabnu uničil 10 ha gozda.

Na cesti v Žvirčah je pri belem dnevu napadel ropar kmeta Jakoba Škufca iz Retij pri Hinjah in mu uropal 3300 Din, izkupiček iz sejma kjer je prodal vola.

Ljubljana je dobila novo palačo. Znana največja evropska čevljarna Bata, s centralnim sedežem na Moravskem je zgradila v središču Ljubljane, pri glavni pošti, 7 nadstropno palačo za svoje trgovske namene. Stavba je bila dovršena v 214 dneh in jo je gradilo 90 delavcev.

Zvon so ukradli na šent Urški Gori nad Cerkljami pri Kranju. Ukrasti so ga znali, niso ga pa znali prodati, ker so tatove našli, ko so razbiti zvon prodajali. Zvon je bil star 150 let.

V Ljubljani je umrl Viktor Rohrman, star 80 let. Bil je znamenit trgovski talent, pa tudi dober oče. Imel je 11 otrok. Kako zelo je bil priljubljen je pokazal njegov pogreb.

Dve učiteljski. Po nekajletnem prestanku bosta zopet začeli delovati dve učiteljski, ki sta vzgojili doslej že veliko število najboljših učiteljev v domovini: Sta samostanski učiteljski v Ljubljani in škofiji Loki.

Španija se resno zanima za jugoslovansko živino in bodo nakupili mnogo živali v Jugoslaviji.

Hercegovina je dežela, ki v Jugoslaviji pridelala največ medu. Lani so ga pridelali 600 tisoč kg in ga prodali po 15 Din.

Jugoslovanski regent Knez Pavle je letos ogledal tudi delo slovenske mladine in je bil zelo navdušen ob pogledu na čete slovenskih mladev, ki so se mu poklonili. Tudi slovenske mladenke so se poklonile knežjemu paru in so bili tedaj prav ljubki prizori, ki so ostali v nezabnem spominu slovenske mladine.

Duhovniški dom pri Svetem Križu pod Golico je pričela graditi baška škofija (Subotica). Tako bodo jeseniške planine dobile novo privlačnost. Že doslej so jih mnogo obiskovali, posebno Zagrebčani.

Dobrudža je ena tistih bolelih točk evropske politike, ki jo bo treba tudi urediti. Po narodnosti je bolgarska, a po vojski jo imajo Romuni. Sedanji dogodki so našli odmev tudi med dobruškimi kmeti, ki so dvignili svoj glas za svobodo. Romunski orožniki so postrelili 24 bolgarskih kmetov.

Celje je doživelo veličasten dan. 30. aprila se je tam zbrala 20 tisočglava množica na kmečkem taboru, kjer so narodni voditelji dajali odgovor o svojem delovanju in podali resnično sliko položaja. Tako je bila beseda ministra Snoja, da lahko brez bojzani gledamo v bodočnost, ker zunanjepolitično je naša smer zagotovilo nevtralnosti, notranjepolitično pa se bodo najtežji problemi rešili na prav srečen način, zlasti sporazum med vsemi tremi narodi naše države je gotova stvar.

Občni zbor Zadružne zveze, ki se je vršil v Ljubljani 8. maja, je pokazal, da je slovensko zadružništvo srečno prebrodilo največjo krizo in lahko mirno vrši svoje delo. Na tem občnem zboru je govoril tudi dr. Korošec, ki je vzel v misel tudi nekatere politične probleme. Naj povzamemo njegove besede. Glede hrvaškega vprašanja pravi: Če se je posrečilo rešiti 90 do 95 odstotkov spornih vprašanj, je gotovo, da se bodo mogla rešiti tudi ostala neznanja vprašanja, ki se brezpomembna v primeri z že rešenimi glavnimi vprašanji.

Toda en oblaček ieži nad vsem tem: Nihče ne ve, kaj bo z Evropo. Živimo v neprestani nervozi, v neprestani negotovosti, kaj bo jutri. Jugoslavija ima modrega, zelo modrega krmilarja v zunanji politiki. To je naš knez namestnik Pavle. On vcdi državni čoln tako, da bi nikjer ne zadel v kako skalo. Naša dolžnost je, da imamo popolno zaupanje v njega.

Birma je bila v Ljubljanski škofiji: 30. aprila — Novo mesto; 1. maja — St. Peter; 2. maja — Šmarjeta; 3. maja — Bela cerkev; 4. maja — Bursnice; 5. maja — Stopiče; 6. maja — Podgrad; 7. maja — Šmihel; 8. maja — Vavta vas; 9. maja — Toplice; 10. maja — Poljane pri Toplicah; 11. maja — Črmošnjice; 12. maja — Soteska; 13. maja — Prečna; 14. maja — Mira peč. Dne 18. maja — Radovljica; 19. maja — Rateče; 20. in 21. maja — Jesenice; 1. junija — Kranjska gora; 2. junija — Dovje.

Še 137 katoliških duhovnikov živi v Rusiji, toda razen dveh žde in trpe vsi v sovjetskih ječah. Dva, ki sta prosta, izvršujeta dušno pastirstvo pri vnanjih poslaništvi v Moskvi in Leningradu.

Iz škofijske kronike. Za škofijskega duhovnega svetnika je bil imenovan g. Josip Stupica, župnik na Prežganjem. — Za župnika Peče je bil prezentiran g. Alojzij Peček, kaplan v Kranju. — Župnija Lom je bila podeljena tamkajšnjemu upravitelju g. Karlu Šparhaklu. — Imenovana sta bila: g. Jožef Oblak, ekspozit na Zdihovem, za začasnega upravitelja župnije Mozelj, in gosp. Ivan Kogovšek, župnik na Kopanju, za soupravitelja župnije Žalna. — G. Anton Plevnik, kaplan v Mengšu, je premeščen za kaplana na Brdo pri Lukovici.

Imenovani so bili: Kopač Ivan za prefekta v zavodu sv. Stanislava; Štrukelj Alojzij za župnika v Leskovcu pri Krškem. — Premeščeni so bili kot kaplani

gg.: Kovačič Anton iz Cerknice v Mengeš (Trzin); Novak Franc od Sv. Petra v Ljubljani v Cerknico (Rakek); Starec Martin iz Št. Petra pri Novem mestu k Sv. Petru v Ljubljani; Fortuna Franc iz Tržiča v Trebaje, Fabiani Rafael iz Sodražice v Kranj, Berglez Ignacij iz Dobriča v Stopiče, Mihelčič Marko iz Vel. Lašče v Stari trg ob Kolpi, Golob Franc iz Hinj v Šmarje. — Nameščeni so bili gg.: Gerčar Ivan v Prečini, Gnidovec Franc v Št. Petru pri Novem mestu, Janež Ivan v Vel. Laščah, Javornik Ivan v Cerkljah ob Krki, Močnik Jožef v Gorjah, Mohar Janez v Št. Jerneju, Peče Jožef v Dobriču, Sitar Ivan v Tržišču na Dolenjskem, Snaj Jožef v Tržiču, Sterle Alojzij v Sodražici, Žun Alojzij na Trbelnem, Novak Henrik v Hinjah, Pirc Jožef v Šmihelu pri Novem mestu, p. Okorn Klavdij O.F.M. pri sv. Cirilu in Metodu v Ljubljani. — Za kateheta na Viču je nastavljen p. Tomšič Rafael.

Za gojitev krščanskega duha med pravo mladino. V Beogradu je imela svojo skupščino Narodna zveza hrišćanske zajednice mladih ljudi v kraljevini Jugoslaviji, kateri predseduje sam knez namestnik Pavle. Ženskemu odseku pa predseduje kneginja Olga. Zborovanje je vodil prvi podpredsednik dr. Stanko Mihalič, docent beograjske univerze. Knez namestnik Pavle in kneginja Olga sta zborovanju poslala pismene pozdrave, ki so bili zborovalcem prebrani. Na zborovanju je bilo ugotovljeno, da šteje ta organizacija pri nas že 8000 članov ter da namerava v Beogradu postaviti svoj dom, ki zanj že zbirajo. Kakor smo že svoj čas omenili, je ta ustanova nastala na Angleškem med tamkajšnjimi anglikanci ter se je sedaj razširila tudi med pravoslavni, kjer hoče med mladino gojiti krščanskega duha. — Srbi, Hrvati in Slovenci bi se ne glede na vero že davno sporazumeli, ako bi vladal med njimi in v njih pravi krščanski duh.

V Metliki je imel p. Kazimir Zakrajšek zelo obiskano predavanje o izseljenstvu 30. aprila.

IZ HALOZ zvemo, da je bila v maju zelo obšutna suša, ki je tam tem hujša, ker Haloze sploh trpe pomanjkanje vode. Zato pa imajo zelo izboren vinski pridelek, ki sedaj zelo lepo obeta, če ne bo suša le prehuda.

Na Trbelnem se je 21. maja vršil prosvetni tabor, pri Sv. Rozaliji.

500 letnico je praznovala cerkva sv. Florijana pri Vačah, ki stoji na meji moravške, peške in vaške fare. 1439 je tam cerkva že stala.

Slovenci iz Nemčije bodo pohiteli na obisk v domovino koncem avgusta.

Na Blokah se je vršil 2. junija tabor notranjske mladine.

V Metliki so pokopali "Majhna" iz Ročakovega. Komaj 37 let star je umrl na poškodbah, ki so mu jih zadali na Vivodini. Pokojni je bil zet poslanca Nemačiča.

Iz Hotiča zvemo, da so dela za elektrifikacijo v polnem teku. Zica je napeta že vse do Litije.

V Trebijah v poljanski dolini je bil 29. maja otvorjen nov prosvetni dom.

Bat'a bo gradil nove industrije v Jugoslaviji. Trgovinski minister je odobril ustanovitev nove delniške družbe "Nebojša a. d." z delniško glavnico 5 milij. din, in družbe "Majstor a. d.", tudi z delniško glavnico v višini 5 milij. din. Sedež obeh družb bo v Beogradu.

Obe družbi je ustanovila "Bat'a a. d.", električne lokomotive. Ob enem pa se je

Družba "Nebojša" bo izdelovala gumij za kolesa raznih prevoznih sredstev, gumijeve maske proti strupenim plinom, gumijeve obuvale, podplate in podpetnike, gumijeve tkanine ter razne predmete iz gumijskega. Družba bo zgradila svoje tovarne v Valjevu.

Družba "Majstor a. d." pa bo imela za obratni predmet iskanje in eksploatacijo rud, izdelovanje strojev, strojnih delov in orodja, motorjev, prevoznih sredstev vseh vrst, kakor tudi predelavo železnih in drugih rud za svoje potrebe in izdelke. Družba bo baje kupila neko manjšo že obstoječo topilnico železne rude v Bešljincu, ki leži med Bosenskim Novim in Dverom. Kapaciteta te topilnice znaša 20 ton sirovega železa dnevno.

Poleg tega je delniška družba "Stolin" v Vukovaru, pri kateri ima "Bata" večino delnic, dobila od ministrstva trgovine dovoljenje, da zgradi tovarno kož v Brčkem.

Ban dr. Marko Natlačen je bil imenovan za častnega meščana Škofje Loke.

Na Ptujski gori je bil otvorjen zdravstveni dom po prizadevanju higijenskega zavoda. Dokler se ne zgradi lastno poslopje, bo deloval v hiši posojilnice.

Potres v Litiji. 6. maja je bilo po zasedanju veliko razburjenja. Resnično pa so bili v skrbeh v Litiji, kjer je bil potresni sunek tako hud, da ni ostala nedotaknjena skoro nobena hiša.

Bled je imel 7. maja veličasten praznik. V cerkvi so blagoslovili krasne stenske slike, s katerimi je blejska cerkev dovršena. Isti dan pa je bil blagoslovljen tudi nov prosvetni dom.

Šent Jurij pri Celju je svečano obhajal 20 letnico smrti Franca Malgaja, ki je padel na braniku za domovino. Zbralo se je več tisoč ljudi, ki so se pridružili "Legiji koroških borev". Malgaj je bil študent v Celju. Radi globoke narodne zavednosti je bil preganjan, 6. maja 1919. ga je na Tolstem vrhu ubila granata.

RESNIČNA ZGODBA O KLOBASAH

Pravijo, da ima kmet samo en dan v letu boljše hrano. Zajtrk na veliko nedeljo, kosilo ob žeganju in o pustu večerjo. Niso pa izključene izjeme, ki se seveda vselej ne obnesejo. Nekdo — imena in kraja ne povemo — si je hotel nedavno privoščiti boljši prigrizek. Skrivaj je snel iz sosedovega dimnika tri klobase, viseče na kraju droga. Velike so bile in bele, kakor bi bile narejene iz slanine. "To bodo masne in dobre!" sta se veselila podjetna zakonca in njun 6 letni Janezek je že požiral slino. Ko so bile kuhane in razrezane na lesenem krožniku, pa so ugotovili vsi trije, da klobase niso užitne. Okus je bil grenak in zoprni kakor puhla repa. "Ti presneti Mrežar!" se je jezil prevarani mož in žena je dostavila: "Kar nazaj bi mu jih nesel!". Mali Janezek je vzel njene besede za resnico. Ko se je nekam odstranila, je zavel vse koščke v papir in jih nesel sosedu. "Vaše klobase niso za nič", mu je rekel, "kar sami jih jejte!". Sosed se je smejal na vsa usta, zakaj nastavljen klobase so bile iz repe.

Burja si je privoščila še pomladansko burko s tem da je prineslo v sredi marea prav ledene dneve Goriški in Krasu. V samem Trstu je pa za začetek pomladi melo.

Sežana je dobila novega župana v osebi Antona Gerbelli, ki je že načeloval občini kot prefekturni komisar.

Med Trstom in Reko so stekle nove

vožnja podražila za 15 odstotkov.

Kobarid. Naš župan g. Cuarto Conti je bil ponovno potrjen za župana.

Misijonar Pirc dobi spomenik. Vrtnarsko in sadjarsko društvo je sklenilo, da postavi v Ljubljani primeren spomenik amerišskemu misijonarju Francetu Pircu, ki počiva v Ljubljani na starem pokopališču pri Sv. Krištofu. Saj je bil ta veliki misijonar tudi v domovini pravi oče umne sadjereje. Neizmerne so zasluge, ki si jih je pridobil za Ameriko. Kakor je bil ve Franc Pirc za Ameriko. Kakor je bil veliki škof Baraga misijonar in učitelj Indijancev, tako je bil Pirc tudi telesni dobrotnik in gospodarski pionir v Ameriki. Poleg tega, da je prinesel Indijancem v državah Michigan, Wisconsin in Minnesoti dobre kulture napredka, je njegovo največje delo, da je spremenil državo Michigan v največji sadovnjak sveta, in to z našimi mladikami in semeni, ki jih je dobval od svojih dobrotnikov iz domovine.

Volkovi v Jugoslaviji po nekaterih deželah pomenijo še vedno veliko nadlogo. Siromašno prebivalstvo se jih otepa na vse možne načine, v prvi vrsti pa redi doma pse. Jugoslavija premore več kot pet milijonov psov, od česar odpade na vrdarsko banovino pol milijona. Zanimivo je, da prideta tam povprečno po dva psa na vsak dom. Uspešna obramba proti volkovom pa je še vedno težka. Samo lani so volkovi v vrdarski banovini raztrgali 309 konj, 111 osiovc, 28 muš, 1050 goved, 15 bivolov, 15.377 ovac, 10.430 koz in 384 svinj. Skupaj so uničili skoraj 28.000 glav živine, kar pomeni okrog 3 milijone din uničenega narodnega premoženja. Pa tudi ljuskih žrtev so lani našli 20. Večinoma so bili pastirji, ki so jih volkovi raztrgali.

V Ptuj bo letos 700 letnica minoritskega samostana. Za to priliko bodo prenovili Marijin spomenik na trgu pred cerkvijo, ki je bil postavljen l. 1663 v zahvalo za zmago nad Turki pri Sv. Gothardu.

Na binkoštno dneve se je vršil iz Ljubljane romarski izlet na Trsat in še z ladjo na Krk, kakor vsako leto in še dalje na Reko in Opatijo.

† **V Pliskovci** so umrli Josip Kosič, Jožef Štolfa in Amalija Širca.

† **Vinko Bratina** iz Škrilj pri Vipavi je umrl kot žrtev napada v Campani.

† **V Trstu** je umrla Marija Ukmar iz Koprive, stara 85 let.

† **V Vrtovinu** je izdihnila Frančiška Čermelj, vdova po pokojnem županu. Doživela je 76 let. Kako zelo je bila priljubljena je pričal njen pogreb. Zapušča več hčera in enega sina. Ena hčer je tukaž poročena Kandus. Maša bo za rajno na Avellanedi 9. julija ob 10. uri.

† **Alojzij Štrekelj**, bivši poslanec, rojen v Komnu je umrl v Dalmaciji. Slovel je zlasti kot vinogradnik in si je za dalmatinsko vinstvo pridobil mnogo zaslug.

Popravek. Vrinila se je pomota v poročilo o poroki Balgač-Terplan. Franc Balgač je doma iz Filovec, Tereza Terplan pa iz Mačkovcev 49.

EDINA SLOVENSKA GOSTILNA NA AVELLANEDI

Dobre jedi — dobra pijača
dobra postrežba.

RESTAURANT INTERNACIONAL
KARL TERPLAN
Chacabuco 501, Avellaneda, FCS.

LISICA ZVITOREPKA

LISICA IN KOKOT.

Nad dobravo se je razprostiral somrak; po je in gozd sta snivala v trdnem spanju, niti jutranja sapa se še ni poigravala z odrevenelimi lističi; mir božji je zazibaval vse v okrepčalni sen. Polagoma pa se je pričelo svetliti na vzhodu; jutranja zarja je pozlatila obzorje, in veselega srca so živali po gozdu mencele krmežljave oči in se vzdigovale z mehkega loža.

Oprezno poslušaje je stala lisica ob gozdnem parobku. Z ušesi strigoč, je ostrezala na vse strani, ali ji morebiti ne preti kakšna nevarnost. Oprezno je stopala med grmičevjem, tu pa tam postala in strigla z ušesi. Grobna tišina je vladala vseposodá še bilka se ni ganila. To je bilo oprezni preklicanki prav pogodu; brezskrbno je ubrala pot naravnost prek pustopoljine, zakaj tod je bilo najbliže do znanega kokošnjaka.

V plotu, ki je opletal dvorišče vaškega sodje, je bila Zvitorepka že zdavnaj opazila vrzel; skoz to odprtino se je torej brzo prekomatala, cedec slin po zažele-nem zajtrku.

Pa danes pretkani rjavki ni bila sreča mila. Ponosni klicar na dvorišču, stari kokot Grebenjak, je še spal v družbi svojih putk in jarčic visoko góri na kuropétniku, kamor se ni prišlo tako zlahkoma.

“Ali ni škoda, da bi pustila tečen zajutrek, ki mi je tako blizu pred nosom?” je godrnjala lisica, pogledujoč poželjivo kvišku. Toda Zvitorepka ni vrgla tako brzo puške v koruzo, češ, saj se ta šmentani Grebenjak vendar ne bo večno šopiril na visokih gredéh.

Potihoma jo je potegnila za obplotno bezgovje in je oprezala iz zasede. Toda navzlic opreznosti je vendarle suhotno listje zašumljalo in zbudilo Grebenjakovo ženo, našešurjeno Kokodajsko, iz jutranjega spanja.

Mravljinci so prestrašeni kvočki zagomezeli po hrbtu; trepetaje je našopirila gosto perje, zaplahutala s perutnicami in zahrketala, globoko vzdihnivši: “Oh, strah in groza me je, Grebenjak moj ljubi! Čuješ li, dragec moj, kar zona me obletava! Oh, brani me, mili moj Grebenjak!”

“Kaj pa je?” zagodrnja kokot; “zakaj se trešeš kakor šiba na vodi? Saj sva vendar za varnim plotom, in vrhu tega še čujeta skrbna psa pod kuropetnikom. Kaj bi te torej bilo strah. Le prosi rajši Boga, da nama dá vedno tako varnega zavetja, v kakršnem sva tule. Pa Bog si ga vedi, kaj naju še hudega čaka, draga Kokodajska; meni se je pravkar sanjalo, da sem nosil krvavordečo zavratnico; to pomeni žalost in tugo.”

“Sveti križ, ti nama pomagaj!” zavajka mati Kokodajska; “tamle v bezgovju je zopet nekaj zašumljalo in se zgenilo!”

“To so le prazni strahovi!” potolaži Grebenjak drgetajočo putu. “Eh, kako brž je pri vas ženskah ogenj v strehi! Le poslušaj: kar sem danes videl v sanjah, tega se nama še ni bati precej zdaj; zakaj sanje se ne uresničijo nikdar prej kakor čez sedem celih let.”

“Bog te usliši!” odvrne starka Kokodajska. “Da bi le ti ne zabredel v kako nesrečo; kdo nas naj reve potem vodi in nam svetuje? Zgodilo bi se nam kakor revšetu, drobnemu Petruku! Kar noč ga je vzela, ker ni imel skrbnega očeta, ki bi ga bil vodil in varoval.”

Tako sta se pogovarjala kokot in njegova puta, a Zvitorepka je ujela besedo v svoja tanka ušesa. Naposled pa ji je

jelo presedati to neslano govoričenje; izkobacala se je torej počasi, zlezla iz bezgovja, se jela pretegovati, zevati in si menciati oči, kakor bi se bila pravkar zbudila iz trdnega spanja. Grebenjak in njegova žena sta kar onemela, strmeč venomer tja v nepoklicanega gosta. Lisica pa je stopala kakor v polsnu prek dvorišča, vzdignila zaspano glavo in se delala, kakor da je šele zdaj zapazila kokota. Potajavka se je šumno zdrznila, kakor da jo je pogled na gredi osupnil, ter je dejala, sladko hinavski namežikujoč: “Kdo neki sedi tamle góri? Povej mi, prijatelj, si li to ti Kokodakar, čigar prekrasno petje slovi v deveto deželo in komur se čudi vse, kar leze in gre. Nisi li ti tisti pevec, ki zre celo skrivnosti dni bodočih in o katerem gre sloves, da mu je Bog dal ne le prekrasno petje, marveč tudi dar prerokovanja?”

“Meni je ime Grebenjak”, odvrne kokot, “a slavni Kokodakar je bil moj oče, ki pa že dokaj časa ne prepeva več med nami; minilo je že dobro leto, kar je izdihnil.”

“Od žalosti in nesreče!” vzdihne Zvitorepka, vsa potrta. “Torej Kokodakar je mrtev, tisti Kokodakar, ki je bil najboljši prijatelj mojemu rajnemu očetu! In kako prisrečno je Kokodakar ljubil mojega očeta! Oh, nikdar se ni usedal tako visoko kakor ti; že od daleč je pozdravljal prišleca, želeč mu dober dan in trepljajoč ga prijazno z mehкими kreljutmi; kako lično je privzdigoval zdaj to, zdaj drugo nožico, kako nežno je zamežikoval, kadar je zakikirikal svojo zmagoslavno pesem v mlado jutro; kakor je znal Kokodakar, tako čista in zmagovita pesem še ni zazvenela dosihdob iz nobenega petelinjega grla.”

“Saj je tudi mene naučil moj rajni oče dokaj lepih napevov!” se je pohvalil Grebenjak, zaplahutal s perutnicami in zletel na tla; tu se je oblastno razkoračil, iztegnil košati vrat, zamežal in — — —

Zvitorepka je zgrabila puhlega pohvalleta, preden je zazvenel prvi glas iz njegovega grla. S plenom v gobeu se je naglo izmuznila skoz vrzel, kjer se je bila poprej prikradla na dvorišče, ter odskakljala po pustopoljini proti temnemu gozdu. Spotoma pa se je restrašeni kokot zavedel, da mu gre za kožo. Misli je in misli, in res, naposled mu je šinila prava misel v glavo. Ponižno je izpregovoril, kakor da se je že vdal v grenko usodo:

“Veš kaj, modra lisica ti,
lepo zahvali zdaj Bogá
za tak kos dobrega mesa!”

Lisica, vesela svojega mastnega plena, je ubogala kokota in vzdignila tačice, da bi zahvalila Boga za tako okusen zajtrk. Brž pa, ko je odprla usta, ji je smuknil kokot izpod zob in sfrfiral na bližnjo brezo.

Osupla je zijala Zvitorepka za njim; da bi jo takle telebast kokot zvodil za nos, njo, ki je s svojimi zvijačami kos največjim prekanjencem — to ji ni hotelo v glavo. Grebenjak pa jo je zasmehoval z breze:

“Kajne, slabo se ti je obnesla tvoja nakana, lisica tatica. Boš ti mene davila, izpodmuljenka ti!... Sicer pa se le tolaži; tako težkega bremena, kakor sem jaz, bi itak sama ne mogla prinesiti do dóma. Pojdi torej klicat svojih lakotnih sinov, da ti pomorejo. Če se vrneš kmalu, te more-

biti še počakam, ako mi ne bo predolg čas!”

Zvitorepka pa je jezno odgovorila: “Le čakaj, še prideš k meni v vas, še!”

z debelim repom mahala,
da brezico bi sekala.

Medtem pa sta pribevsкала sém z dvorišča Čujež in Pazi. “Da se vidiva, Grebenjak, da se vidiva!” je še zaklicala Zvitorepka, zamahnila s košatim repom pa jo odkurila v goščavo.

LISICA IN SINICA

Zvitorepka je bila menda ta dan vstala z levo nogo; česar se je polotila, vse ji je izpodletelo. Zdela in ždela je za grmičjem na dobravi, da bi zalotila mlade-ga zajčka, ki je zahajal semkaj na pašo. Toda stari Plahun jo je mahnil baš ta dan s svojo dolgouho deco z Zahostnikov trebež, objedat sočne vehe zeljnih glav. Rjavki je že predel pajek po žetodu; naveličala se je večnega oprezanja in je zato odšla na polje, da si ulovi vsaj kako miško. Pa tudi ovsenjak je danes Zvitorepki prebodeč; miške so bile ta dan čudno bistre in hitre ter so ji izpred nosa posmukavale v luknje, lisica pa je požirala — sline.

Preden pa je solnce zašlo za gore, je še enkrat žarek upanja posvetil obupajoči lisici.

Na cvetočem bezgovem grmu tik kolo-voza se je na vejici zibala sinica Repačica, drobeč svojim milim gnezdnikom sladko uspavanko. Zvitorepka se je ustavila poleg grma, svetohlinsko poslušajoč prijetno žgolenje.

“Bog te sprimi, vesela pevka”, nago-vori sinico, ki je bila za hip umolknila; “Bog te sprimi in ti stotero poplačaj po-božno popevko, ki mi je segla tako globo-ko v srce. Kako se vsakomur zdi ves svet dober in lep, če mu tako milo petje pre-podi vse muhe iz glave! Neizrečna radost je objela moje srce; oh, priléti semkaj, da te poljubim in se ti zahvalim za čarobno pesemco!”

Repačica je nagnila glavico na levo ramo in hudomušno namežiknila: “Oh, Vaših svetlih, poželjivih oči me je strah, sestra lisica; tako strašno se Vam krešjejo na ognjeno in zeleno, da jih ne morem pogledati, ne da bi zadrhtela. No, ako pa zamežite, najsi bo, priščebetam Vam poljubček na Vaš smrček.”

Zvitorepka se je jedva zadrževala, da ni prasnala in smeh, tako so ji bile te besede pogodu. Nemudoma je torej zamežala, Repačica pa je utrgala listič pekoči koprivi in ga položila lisici na nos.

Ko je Zvitorepka občutila, da se je nekaj zganilo na nosu, je hlastno šavsnila po koprivi, misleč da je prifrčala Repačica, poljubljal jo na smrček. A namesto sinice ji je spozlel pekoči listič in goltanec. Brrr! kako je to ščegetalo, kako pekio! Kihala, kašljala in brehalo je, kakor da ji je hudoben spaček nasul popra v nos in goltanec; kar solze so jo polivale, tako jo je zdelavalo.

Repačica pa se je na vse pretege sme-jala in ko je videla, kako neznanca se mrda Zvitorepka, je zaščebetala: “Kajne, lisica sestra, pamet je boljša ko žamet! Pa da se daste tako meni nič tebi nič zvoditi za nos, tega bi pa vendarle ne bila verjela. No, zdaj vsaj veste, da ni Repačica taka beba, kakor se je Vam zdelo.”

Ob teh besedah se je Zvitorepka osramočena odmuzala.

(Dalje prihodnjič)

Argentinski filmi

SLADKOR V RIO NEGRO

Kadar govorimo o Rio Negru, vemo navadno le toliko, da je to ogromna pokrajina doli v Patagoniji, ki jo napaja veletok istega imena, ter od tamkaj prihaja slastno sadje ter sladko grozdje. Tudi belo vino iz Rio Negra imajo argentinski Slovenci sila v čišlih, ker spominja na belega vipavca.

Izmed ogromnih nad, ki jih nudi omenjena pokrajina za bodočnost, bo brez dvoma **gojitev sladkorne pese**. Smelo lahko trdimo, da to, kar se je doseglo doslej, bodisi glede obdelane ploskve bodisi glede pridelka, je šele začetek, ki pa zelo mnogo obeta.

V Evropi ter Sev. Ameriki so doslej radi označili kak prav oddaljen kot zemlje, kjer je svet "za plankami" Patagonija! To se je pa spremenilo in se bo še bolj. Patagonija je glavna in največja bodočnost Argentine, to pa zaradi tega ker je vsled svojega podnebja — srednjeevropskemu podobnega — najbolj pripravna za naseljevanje Evropejcev. Argentinski vladni krogi se polagoma zavedajo, da ni Bog ustvaril Patagonije samo zato, da bi se po njej sprehajale ovce in koze.

Največja poteškoča za patagonske pokrajine, je pomankanje dežja. Ko sem hodil po Patagoniji, sem večkrat čul, kadar so hoteli označiti kak poseben dogodek: "eso era cuando la última lluvia". Na moje vprašanje kedaj je to vendar bilo ko je padal zadnji dež, se mi je odgovorilo: "pred 8 meseci, več ali manj."

V predelih pa kjer je že izvršeno namakanje se je patagonska puščava spremenila v paradiz. Postopno in neumorno delo tamošnjih kolonistov je spremenilo oba brega reke Rio Negro v oaze, kjer se gojijo produkti, ki po svojem razvoju nimajo tekmeča na zemeljski obli.

V glavnem mestu teritorija Rio Negro, v Viedma, vlada vzdržuje pokrajinski muzej. Tam sem občudoval bučo — posnetek iz mavca (gipsa), ki je tehtala 62 kg, čebulo 2½ kg, zeljnate glave 7 kg težke ter stročji fižol 80 cm dolg.

Predel, kjer se bo razvila nova sladkorna industrija je obrežje veletoka Rio Negro med mesti Viedma ter Gral. Conesa.

Posledice, ki jih bo ta nova industrija imela za ves

argentinski jug, so uprav ogromne. Začela se je ta gospodarska panoga l. 1929 po inicijativi nekega švicarskega inženirja. Leta 1937 je bilo že 2800 hektarjev posajenih s sladkorno peso, pridelka je bilo 33.000 ton pese in 70.000 vreč sladkorja vrednega 1,960.000 \$.

Napredku na polju pa sledijo vasi in mesta, ki rastejo sredi doslej mrtvega polja; deželo poživlja promet. Raste blagostanje.

Nova sladkorna industrija bo pokrila potrebe vseh patagonskih pokrajin ter velikega dela provincije Buenos Aires. Osem prvih let ne pomeni mnogo, toda uspehi so zares presentljivi. Kmalu bo sladkorja dovolj, da bodo rdeči in beli v Patagoniji, ki mate kaj radi srebajo, imeli dovolj sladkorja doma. Doslej so ga morali plačevati prav drago, kar sem sam doživel po oddaljenih krajih, kjer so zahtevali do 1 peso za 1 kg.

Seveda si bo novo nastajajoča industrija morala razdeliti svoj prodajalni delokrog s staro sladkorno industrijo na severu v Tucumanu, Salta in Jujuy. Konkurenca med njima bo kmalu našla mejo zlasti zaradi ogromne razdalje. Veletržcu v Cordobi, Corrientes itd. bo vedno bolj kveniral tucumanski sladkor; na jugu bo imel prednost sladkor ob bregov Črne reke. Pesa ima pa še to prednost: sladkorna pesa nudi 14% čistega sladkorja, medtem ko sladkorni trs ki ga gojijo na argentinskem severu, daje samo 7%. Sladkorni trs pa ima to prednost, da se iz ostankov prideluje žganje (caña), nadaljni preostanek se porabi pa še za kurivo. Ostanki sladkorne repe pa so izborna krma za prešiče.

Kaže, da se vlada v Bs. Airesu zelo zavzema za napredek te nove industrije. V ozemlju med Viedmo in Coneso že gibljejo inženirji in delavci, ki bodo zgradili naprave za namakanje mnogo tisoč hektarjev. Tudi od Chelforó do Frias gradijo velik kanal za namakanje. To bo dela in jela v par letih tam doli na jugu za koloniste, gojilce sladkorne pese!

Mnogokteri Slovenci, ki danes garajo, hirajo in ginevajo po zatohlih tovarnah Buenos Airesa in okolice, naj bi pomislili, če bi jim ne kazalo bolje vreči se na sladkorno peso, dokler so še mladi ter pri zdravju, saj kapitala za tako podjetje je potreba razmeroma malo, ker vlada daje zemljo na 30 letno obročno odplačilo. V Rio Negru je naseljenih že večje število slovenskih sadjerejcev in kakor sem čul vsi dobro uspevajo.

Franc Dalibor:

Angleži časte Mater božjo

Starodavna angleška prerokba se glasi: "Kadar se Anglija vrne v Walsingham, takrat se Mati božja vrne v Anglijo." Ta prerokba pomeni, da je nekdanji angleški kraj Walsingham bil središče Marijinega češčenja. Kakor veli stara legenda, je nekdanj v grofiji Norfolk v kraju Walsingham živela pobožna deklica Richeldis. Ta je leta 1061 imela prikazen, v kateri je deklica videla hišico svete Družine v Nazaretu. Ko se je za to zvedelo, so ljudje tamkaj takoj zgradili kapelico. Ta kapelica v Walsinghamu je kmalu zaslovela kot nekak "Novi Nazaret". Zraven tiste kapelice so v teku 13. in 14. stoletja zgradili dva velika moška samostana. Z vseh strani katoliškega sveta so takrat začeli romati romarji h kapelici v Walsingham. Med pobožnimi romarji so bili tudi angleški kralji Edvard II., Edvard III., Rihard II., Henrik VII. Celo pozneje glasoviti Henrik VIII. je v mlajših letih poromal semkaj bosonog ter se je Mariji priporočal za svoje otroke. To je bilo leta 1511. Tudi Erazem Rotterdamski je tukaj zapustil krasno molitev k Materi božji.

Ko pa se je kralj Henrik VIII. ločil od svoje prave zakonske žene ter je hotel vzeti za ženo drugo, zaradi

česar se je ločil tudi od katoliške cerkve, je začel katoličane hudo preganjati. Takrat so tudi za cerkvico Mater božje v Walsinghamu nastopili težki časi. Henrik VIII. je ustanovil novo anglikansko cerkev, ki je njen poglavar bil on sam, nova cerkev pa njegovo orodje kot državna cerkev. L. 1538 je anglikanski škof Latimer dal čudodelno sliko walsinghamske Marije javno sežgati, da bi tako uničil Marijino češčenje na Angleškem. Več ko sto let na Angleškem ni bilo niti govoča o tej nekdanji tako sloveči Marijini božji poti.

Konec 19. stoletja pa je neka gospa kupila tisto staro kapelico v Walsinghamu. Poslej so tjakaj začeli zopet vreti romarji, in sicer ne le katoličani, marveč tudi Anglikanci sami. Anglikanci, ki časte Marijo, se imenujejo anglo-katoličani. Ti so v Walsinghamu zgradili lepo cerkev, kjer poslušajo lepe govore o Mariji. Kajpada se tudi katoličani ne dajo prekositi v češčenju Mater božje od krivoverskih bratov. Še letos so katoličani priredili tjakaj veličastno romanje, ki se ga je udeležilo več ko 10.000 romarjev, samih mladih katoliških Angležev. Angleška mladina roma sedaj k Mariji. Tisto romanje je vodil sam westminsterski nadškof kardinal Arhur Hinsley. Tako se Anglija vrača v Walsingham.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pasaje Salala 60

Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO**TARIFA REDUCIDA**

Concesión 2560.

KRISTUS IN DELAVEC

Tesar iz Nazareta.

Ko je prišla polnost časa, prav v trenutku, ko so se sužnju dogajale najhujše krivice, se prikaže Kristus. Bog stopi z neba. In čudo! Dedič Davidov, osvoboditelj judovskega ljudstva postane delavec. Kristus — Bog, Kralj in Mesija — se oklene najnižjega, najmanj spoštovanega stanu. Nazarečani so ga videli sleherni dan v Jožefovi delavnici, in to skozi dvajset let. In ko so ga slišali po letih govoriti v shodnici, so se opravičeno čudili, odkod neki ima tako modrost, saj je vendar tesar, Marijin in Jožefov sin? Veliki graditelj svetovja postane preprost, skromen delavec.

Nam za zgled.

Nekateri se vprašujejo: Čemu je preživel Kristus skoro vse svoje življenje v tesarski delavnici? Ali bi ne mogel uporabiti svojega časa za plemenitejša opravila? — Tisti, ki se tako vprašujejo, pozabljajo na veliko resnico: V Nazaretski delavnici se je pričela največja in najblagodatnejša socialna revolucija, kar jih je kdaj videl svet, revolucija, ki naj delu zopet vrne čast. S samim pridiganjem takih, čeprav visokih naukov, bi preobrat ne uspel. Potreben je bil zgled samega Boga-človeka. Če je sam učlovečeni Bog sukal sekuro in žago, kdo bo še preziral delavca in njegovo delo?

Delati in učiti.

Jezus je začel delati in učiti. Najprej je delal dolgo vrsto let, potem učil. Za vglodom so imeli nauki posebno moč. Kristus je zapustil nazareško delavnico in se napotil po palestinskih cestah oznanjat blagovest. In kaj je učil? Enakost in bratstvo vseh ljudi, ki so vsi sinovi enega očeta. Vsi naj molijo enako: Oče naš, ka-

teri si v nebesih... Torej vsi so enaki, brez razlike rase, zemlje ali socialnega položaja. Nobene bistvene razlike ni med Izraelcem ali poganom, gospodarjem in sužnjem, plemenitim in plebejcem. Če ima kdo predpravice, jih ima revež. To je bistvo Kristusovega evangelija. Najmanjši bodo v njegovem kraljestvu navečji, poslednji bodo prvi, ponižani bodo povišani. Vse, kar je slabotnega, siromaki, otroci, žene, delavci, ki jih je poganski svet zaničeval, izkoriščal in omalovaževal, imajo pri Kristusu posebno veljavo. Oplemenitili in posvetil je delo in ga dvignil na božanske višine

To čudovito preobrazbo je izvršil Kristus z dvojnimi orožjem: z zgledom in naukom. Ni mogoče, da bi na tem mestu orisali celotno Kristusovo delo. Poglejmo le eno sliko iz njegovih poslednjih dni, ki nas v njej uči z zgledom in naukom obenem. Sv. Janez pripoveduje: "Jezus je vstal od večerje, odložil vrhnje oblačilo, vzal prt in se opasal. Potem je vлил vode v umivalnico in začel učencem umivati noge in jih brisati s prtom, s katerim je bil opasan." Kristus je tolikokrat učil, da je prišel drugim streč; sedaj dá apostolom otipljiv dokaz. Svojim nižjim umiva noge; to je bil posel, ki so ga tudi pri Judih opravljali sužnji. Čemu? Sam jim razloži: "Zgled sem vam dal, da bi tudi vi delali, kakor sem jaz vam storil" (Jan. 13, 4—5, 15). Kristjan ima torej začrtano pot. Noben še tako neznamenit posel ne bo zanj poniževalen, če z njim pomaga bližnjemu. S tem da se poniža, se dvigne v višave Kristusove, vrhunce veličine doseže.

(Dalje prihodnjic)

ZOBYE TI NAGAJAJO?

Obrni se na našega prijatelja

Dr. ANDRES L. COPELLOBRASIL 1057 v pondeljek, sredo in petek od 3—8 ure.
RODRIGUEZ PEÑA 594 v torek, četrtek in soboto
od 2—8 ure.

POCENI IN SOLIDNO

PAZITE NA VAŠE KORISTI

zaupajoč nam Vaše

PRIHRANKE V HRANILNICO
DENARNE POŠILJKE VAŠI DRUŽINI
LADIJSKE PREVOZNE LISTKE (za domov in poklicne)

ker naša banka, Vaš star prijatelj, Vam nudi vedno

VSE NAJBOLJŠE POGOJE**Jugoslovanski Oddelek****Banco Holandés Unido**

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Glavno ravnateljstvo: AMSTERDAM (Holandska)

Centrala v Buenos Airesu:
Bmé. MITRE 234
vagal 25 de Mayo.Podružnica v Buenos Airesu:
vagal Rio Bamba.
CORRIENTES 1900**LADIJSKE VOZNE LISTE**

za vse paroplovne družbe dobite pri

CA. CENTRAL EUROPEA

SAN MARTIN 469

po najnižji ceni

K A B I N O

zagotovimo vsakemu potniku brezplačno

**VPOKLICNE KARTE PO ZELO
ZNIŽANIH CENAH****HOTEL IN RESTAVRACIJA****"PACIFICO"**

ANTON BOJANOVIĆ

CHARCAS 767-9 Telef. 31-8783.
Modern hotel, zračne sobe, izvrstna
postrežba, hladna in gorka kopel.
Cena 3—5 \$ s penzionom.

Blizu Retira! V centru mesta!

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO (AÑO) VIII. — ŠTEVILKA (NUM.) 139

AVGUST (AGOSTO) 1939

25. Junija je jugoslovanska kolonija slavila Vidovdan s postavitvijo temeljnega kamna jugoslovanskega doma na Dock Sudu.

Zbralo se je kakih 1000 rojakov.

Na sliki vidimo g. ministra dr. Iz. Cankarja (1) med njegovim nagovorom. Arhitekta Sulčiča (2), gospo Cankar (3), g. Popoviča (4), g. Miličiča iz Rosarija (5), kumico gospo Popovič (6).

Na gornji sliki vidimo narod ki se zbira k slovesnosti.

25. jun. se je že rano začel zbirati narod na zemljišču, kjer bo stal novi dom. Najprej so prišli "pečenjari", to so tisti, ki so prevzeli skrb, da bo narod veselo dobrega prigrizka prav po jugoslovanskem običaju. Kmalu so začeli jančki in prašički svoj ples na ognju, vse naokoli pa je šel prijeten vonj pečenja, boljše propaganda in uspešnejše vabilo kot katerakoli papirnata.

Ko se je ob 10 uri oglasila jugoslovanska radio ura, so že postali glasni zvočniki in privabljali nove in nove ljudi.

Ob 11.30 uri je prispel minister dr. Izidor Cankar z gospo in hčerko, ki sta nasili bogate slovenske narodne noše, naroda je pa bilo tedaj zbranega že cela množica. Prihitali so tudi od daleč zunaj. Iz Rosaria, iz San Antonio de Areco, iz Recifes, iz Rafaela Obligado, iz Berissa, Ensenade in še iz premmogih drugih strani.

Prvi je povzel besedo arhitekt Viktor Sulčič, predsednik odbora za gradnjo doma, ki je najprej po špansko obrazložil pomen slovesnosti in pozdravil vse navzoče, posebno še častne vdeležence, v prvi vrsti gospoda ministra dr. Cankarja, ki je sprejel čast kuma in gospo Popovičevo, kumico svečanega akta. Nato je govornik nadaljeval v srbohrvatskem in podal najvažnejše

podatke iz pripravljalnega dela. Glavna zasluga za novi dom gre gospodu ministru in pa g. Popoviču, ki je preskrbel stavišče. Toda samo s sodelovanjem vseh dobrohotečih, ki so velikodušno žrtvovali nekateri prav velike prispevke, je moglo priti do tako lepe svečanosti.

Posebna pohvala gre tudi g. Sulčiču, kar je bilo povedano najprej z burnim odobravanjem, ki ga je za svoje besede žel, a je bilo to potem tudi z besedami povedano. On je izdelal vse načrte za novi dom, ki bo ponos naše kolonije, kadar bo dograjen.

Po končane maplavzu je godba zaigrala argentinsko in jugoslovansko himno, na kar je spregovorila po špansko kumica gospa Popovičeva, ki je z izbranimi besedami dala izraza svojim čustvom in v nemala tudi druge v požrtvovalni domovinski ljubezni.

Sledili so nato pozdravi zastopnikov raznih društev, nakar je povzel besedo minister dr. Cankar. Povdaril je najprej pomembnost zgodovinskega dneva in nato navduševal k vstrajnosti v započetem delu, da bo ta dom lahko postal prijetno zavetišče, res pravi dom vsem našim, ki so tu v tujini brezdomci. Naj bi z ljubeznijo hiteli na to mesto naši zaneamec z mislijo: to je hiša, ki jo je pomagal graditi moj oče, in je tudi moj dom.